Note: the maps below are bookmarked for easy navigation.

The following Russian maps of Historical Armenia, made by S.T. Eremyan, appear in *Atlas Armianskoi SSR* (Erevan-Moscow, 1961) pp. 102-106. These and several additional maps were also issued as a separate pamphlet.

Historical Armenia (in Russian)

The Armenian Highlands (Physical Map)

Western Lands and map legend
Eastern Lands

Urartu and Neighboring Countries, 8-7th Centuries B.C.E.

Western Lands and map legend
Eastern Lands

Armenia in the Hellenistic Period, 3rd-1st Centuries B.C.E.

Armenia in the 1st-4th Centuries C.E.

Armenia in the 5-7th Centuries

Armenia at the Beginning of the 11th Century

Western Lands and map legend
Eastern Lands

Armenia and Neighboring Countries at the Beginning of the 13th Century

Western Lands and Cilicia
Eastern Lands and map legend

Armenia on the Eve of the Mongol Conquest

Western Lands
Eastern Lands and map legend

The following Armenian maps of Historical Armenia, made by S.T. Eremyan, appear in the first twelve volumes of *Haykakan sovetakan hanragitaran* [*Armenian Soviet Encyclopedia*], (Erevan, 1971-1986). All maps are the work of Eremyan unless otherwise indicated. Volume and page information for these maps.

Historical Armenia and Neighboring Areas (in Armenian)

The Armenian Highlands and Neighboring Lands in the Bronze Age (E'.V. Xanzadyan, cartographer)

Urartu (M. A. Katvalyan, cartographer)

Armenia Minor/Lesser Armenia (P'ok'r Hayk') 3rd Century B.C. E.-4th Century C.E. (B. H. Harut'yunyan, cartographer)

The Kingdom of Tsop'k'-Commagene (B. H. Harut'yunyan, cartographer)

Artaxiad (Artashesian) Kingdom in the 1st Century B.C.E.; and map legend

---

Arsacid (Arshakuni) Kingdom, 298-387 Western Lands; and map legend
Arsacid (Arshakuni) Kingdom, 298-387 Eastern Lands

Marzpan Armenia and Neighboring Countries (387-628) (B. H. Harut'yunyan, cartographer)

Marzpan Armenia Western Lands; and map legend
Marzpan Armenia Eastern Lands

Greater Armenia according to the *Ashxarhats'oyts'* [7th century Armenian geographical work]

Bagratid Kingdom (Late 9th-mid 10th Centuries)

Compiled by Robert Bedrosian

АРМЯНСКОЕ НАГОРЬЕ

Автор карты С.Т.Еремян

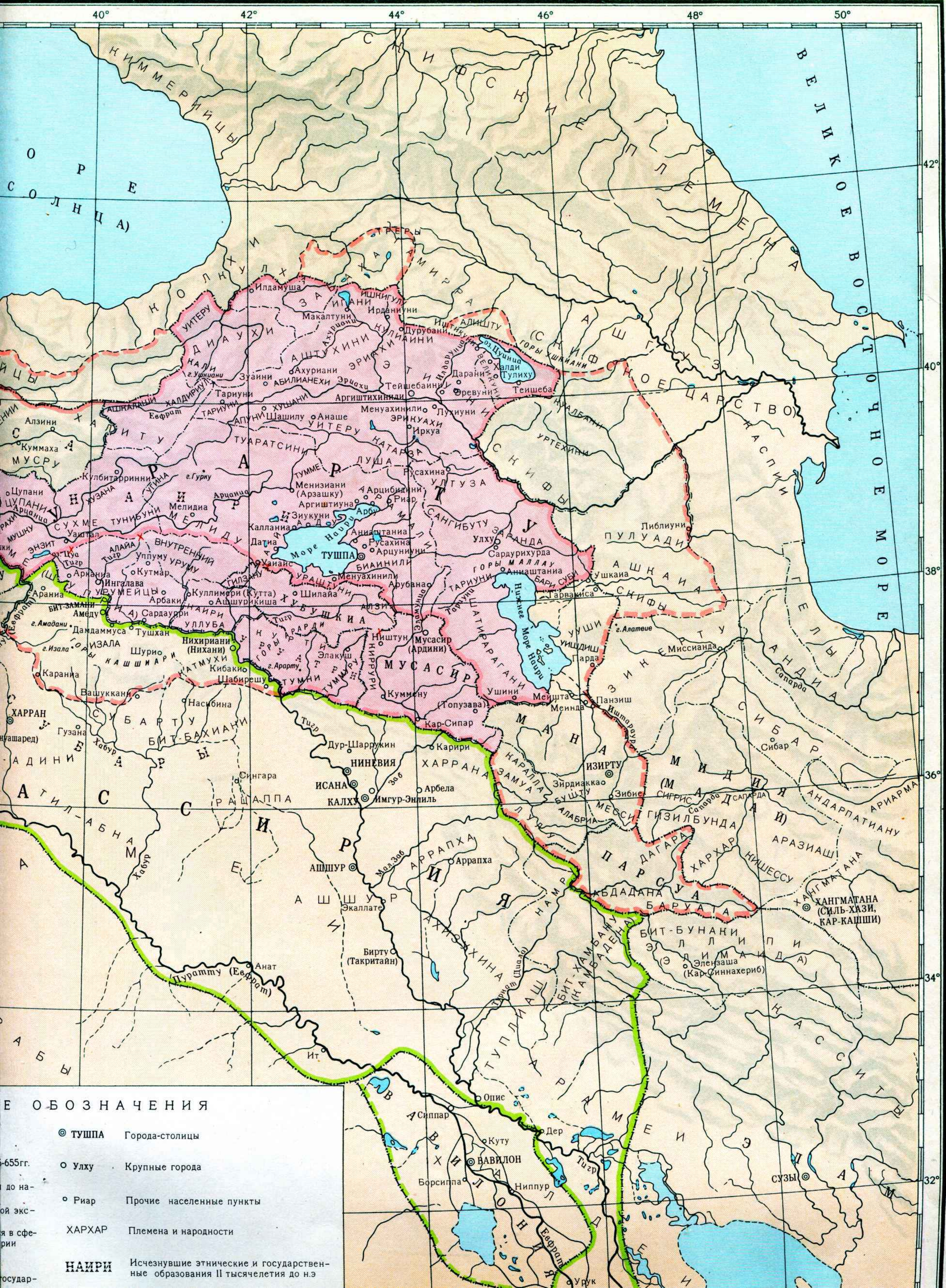
АРМЯНСКОЕ НАГОРЬЕ

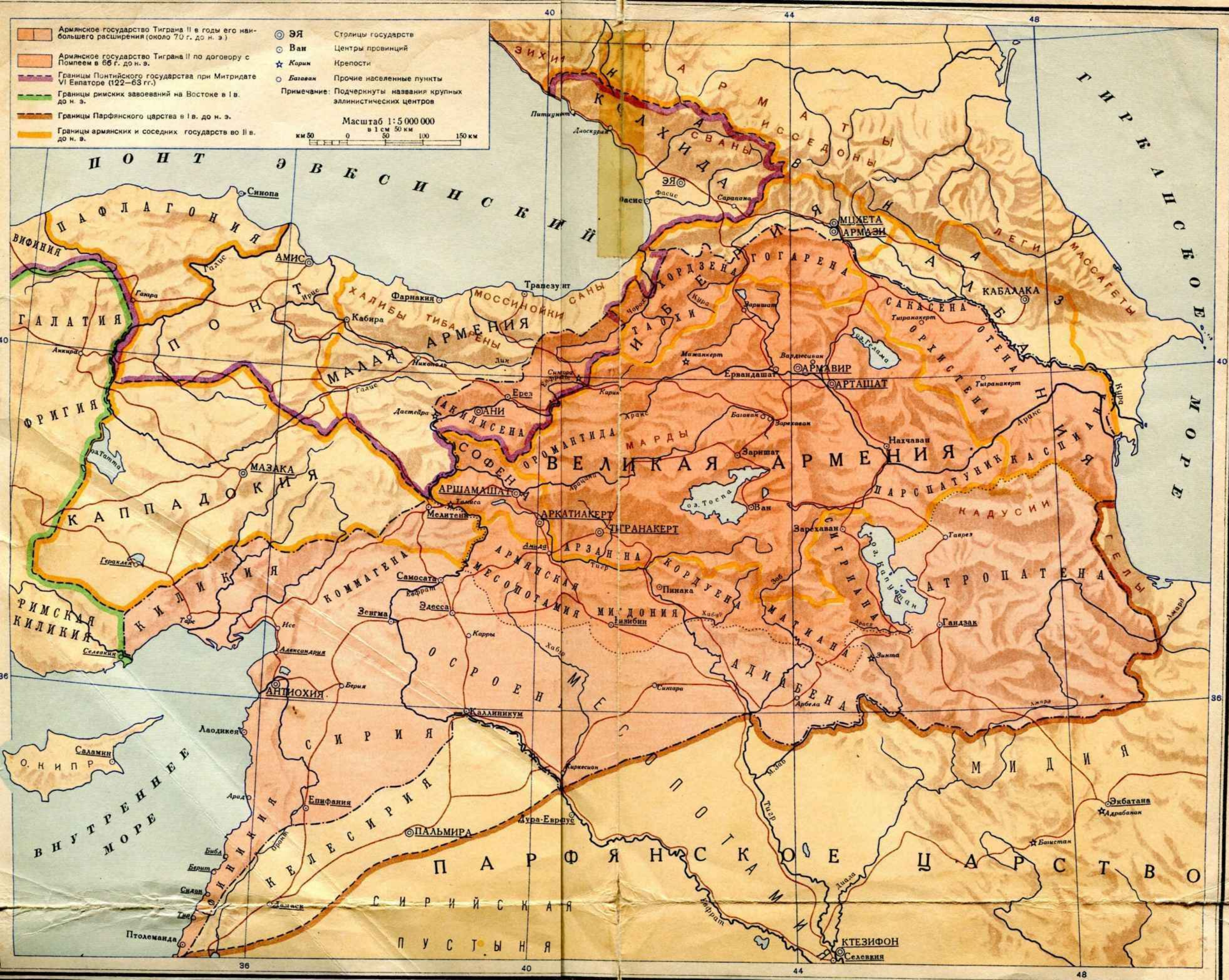

ГОСУДАРСТВО УРАРТУ И СОПРЕДЕЛЬНЫЕ СТРАНЫ в V

ТВО УРАРТУ И СОПРЕДЕЛЬНЫЕ СТРАНЫ в VIII-VII вв. до н.э.

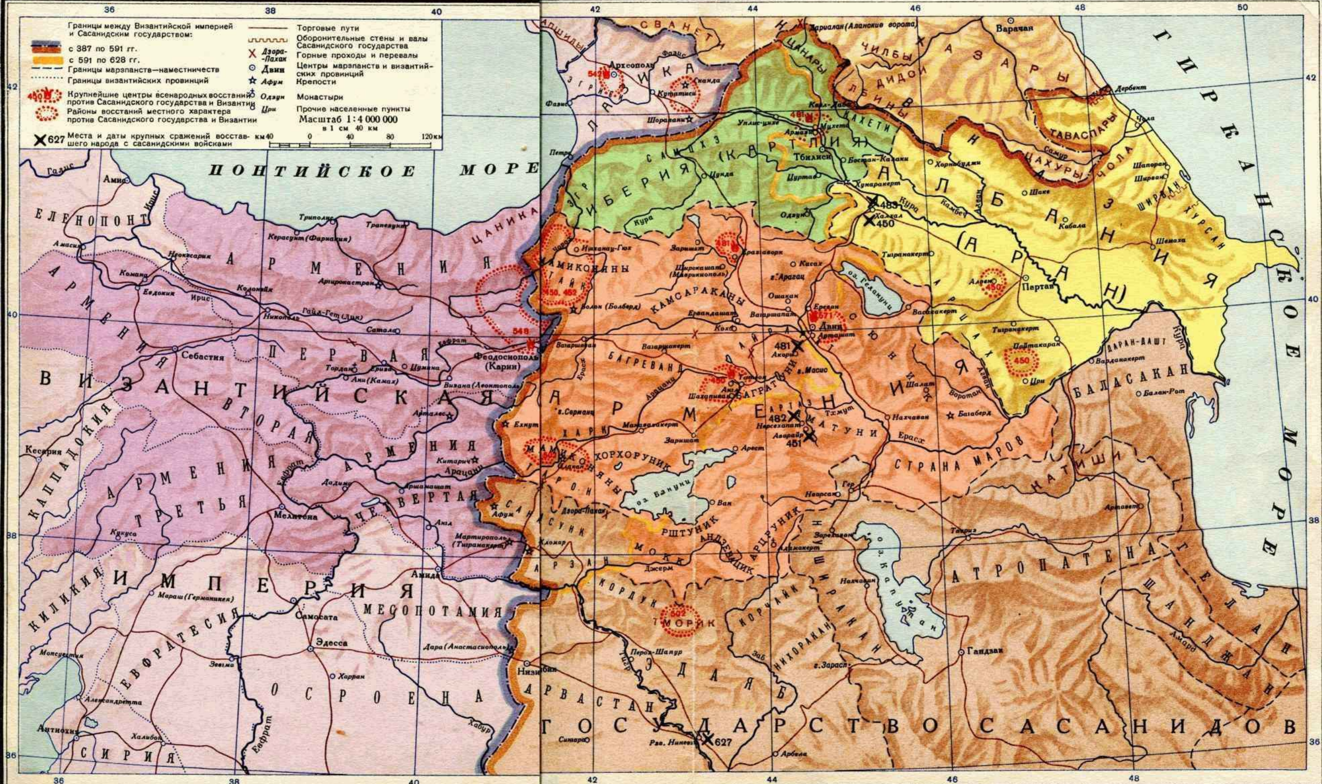

Армянское государство Тиграна II в годы его наибольшего расширения (около 70 г. до н. э.)
Армянское государство Тиграна II по договору с Помпеем в 66 г. до н. э.
Границы Понтийского государства при Митридате VI Евпаторе (122—63 гг.)
Границы римских завоеваний на Востоке в I в. до н. э.
Границы Парфянского царства в I в. до н. э.
Границы армянских и соседних государств во II в. до н. э.
ЭЯ Столицы государств
Ван Центры провинций
Карин Крепости
Багаван Прочие населенные пункты
Примечание: Подчеркнуты названия крупных эллинистических центров
Масштаб 1:5 000 000
в 1 см 50 км
км 50 0 50 100 150 км
ПОНТ ЭВКСИНСКИЙ
ГИРКАНСКОЕ МОРЕ
ВНУТРЕННЕЕ МОРЕ
ВЕЛИКАЯ АРМЕНИЯ
МАЛАЯ АРМЕНИЯ
ПАРФЯНСКОЕ ЦАРСТВО
САРМАТЫ
КОЛХИДА
ИБЕРИЯ
АЛБАНИЯ
ПАФЛАГОНИЯ
ПОНТ
ГАЛАТИЯ
ФРИГИЯ
КАППАДОКИЯ
КИЛИКИЯ
РИМСКАЯ КИЛИКИЯ
КОММАГЕНА
АРМЯНСКАЯ МЕСОПОТАМИЯ
МИГДОНИЯ
ОСРОЕНА
МЕСОПОТАМИЯ
СИРИЯ
КЕЛЕСИРИЯ
ФИНИКИЯ
СИРИЙСКАЯ ПУСТЫНЯ
АДИАБЕНА
МАТИАНА
КОРДУЕНА
АРЗАНЕНА
СОФЕНА
АКИЛИСЕНА
ОРОМАНТИДА
МАРДЫ
ГОГАРЕНА
КОРДЗЕНА
ТАОХИ
САКАСЕНА
ОРХИСТЕНА
ОТЕНА
ПАРСПАТУНИК
КАСПИАНА
КАДУСИИ
АТРОПАТЕНА
СИГРИАНА
МИДИЯ
ГЕЛЫ
ЛЕГИ
МАССАГЕТЫ
ИССЕДОНЫ
СВАНЫ
ЗИХИ
ХАЛИБЫ
ТИБАРЕНЫ
МОССИНОЙКИ
САНЫ
ВИФИНИЯ
о. Кипр
Саламин
оз. Татта
оз. Тосп
оз. Гелама
оз. Капутан
Синопа
Амис
Гангра
Анкира
Галис
Ирис
Кабира
Фарнакия
Трапезунт
Никополь
Дастейра
Ерез
Ани
Мазака
Гераклея
Аршамашат
Мелитена
Томиса
Аркатиакерт
Тигранакерт
Самосата
Зевгма
Эдесса
Карры
Нисибин
Пинака
Тарс
Исс
Селевкия
Александрия
Антиохия
Берия
Лаодикея
Арад
Эпифания
Пальмира
Библ
Берит
Сидон
Тир
Дамаск
Птолемаида
Каллиникум
Киркесион
Дура-Европос
Сингара
Арбела
Ктезифон
Селевкия
Экбатана
Адрабакан
Бакистан
Зинта
Гандзак
Таврез
Зарехаван
Ван
Зариштат
Багаван
Зарехаван
Нахчаван
Арташат
Армавир
Ервандашат
Вардгесаван
Мажанкерт
Карин
Синора
Питиунт
Диоскурия
Фасис
Эя
Сарапана
Мцхета
Армази
Кабалака
Тигранакерт
Евфрат
Тигр
Кура
Аракс
Хабур
Оронт
Диала
Ампра
Амарл
Заб
М. Заб

АРМЕНИЯ в I—IV вв.

АРМЕНИЯ В V–VII вв.

АРМЕНИЯ НА РУБЕЖЕ X-XI вв.

Автор карты С.Т.Еремян

АРМЕНИЯ НА РУБЕЖЕ X-XI вв.

АРМЕНИЯ и СОПРЕДЕЛЬНЫЕ СТРАНЫ на рубеж

...РЕДЕЛЬНЫЕ СТРАНЫ на рубеже XII-XIII вв.

АРМЕНИЯ НАКАНУНЕ МОНГОЛЬСКОГО ЗАВОЕВА

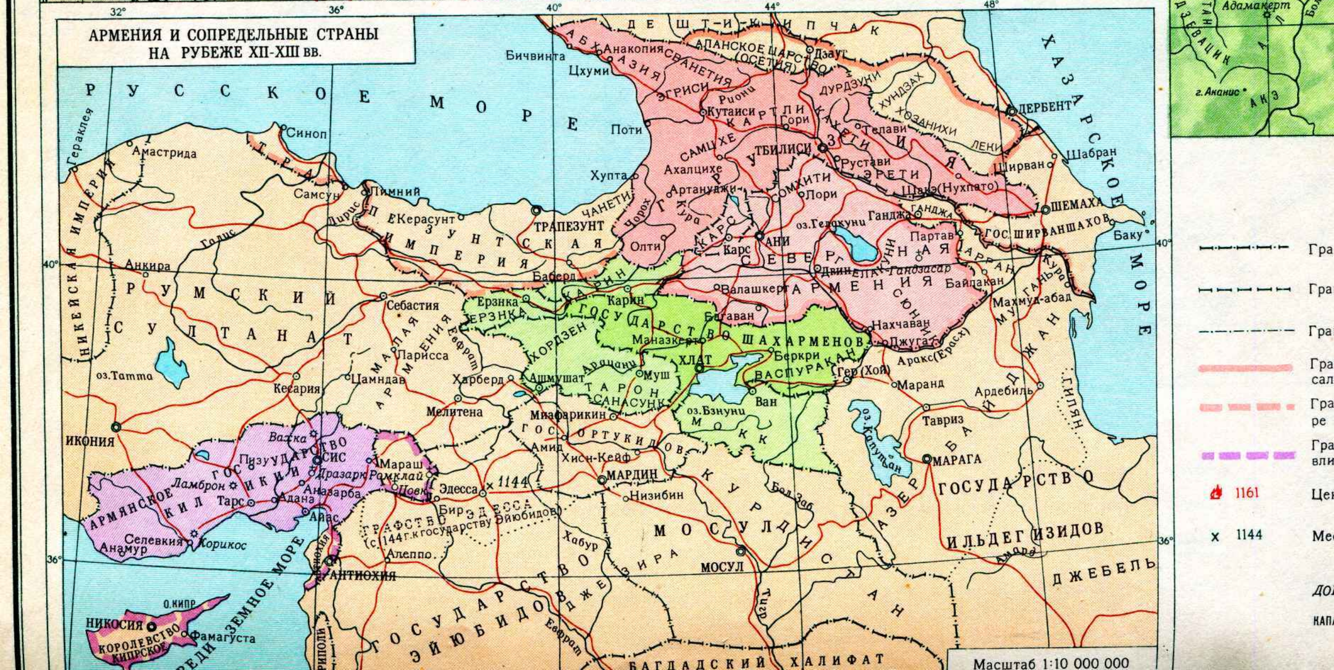
39° к востоку от Гринвича 40° 41° 42° 43° 44°

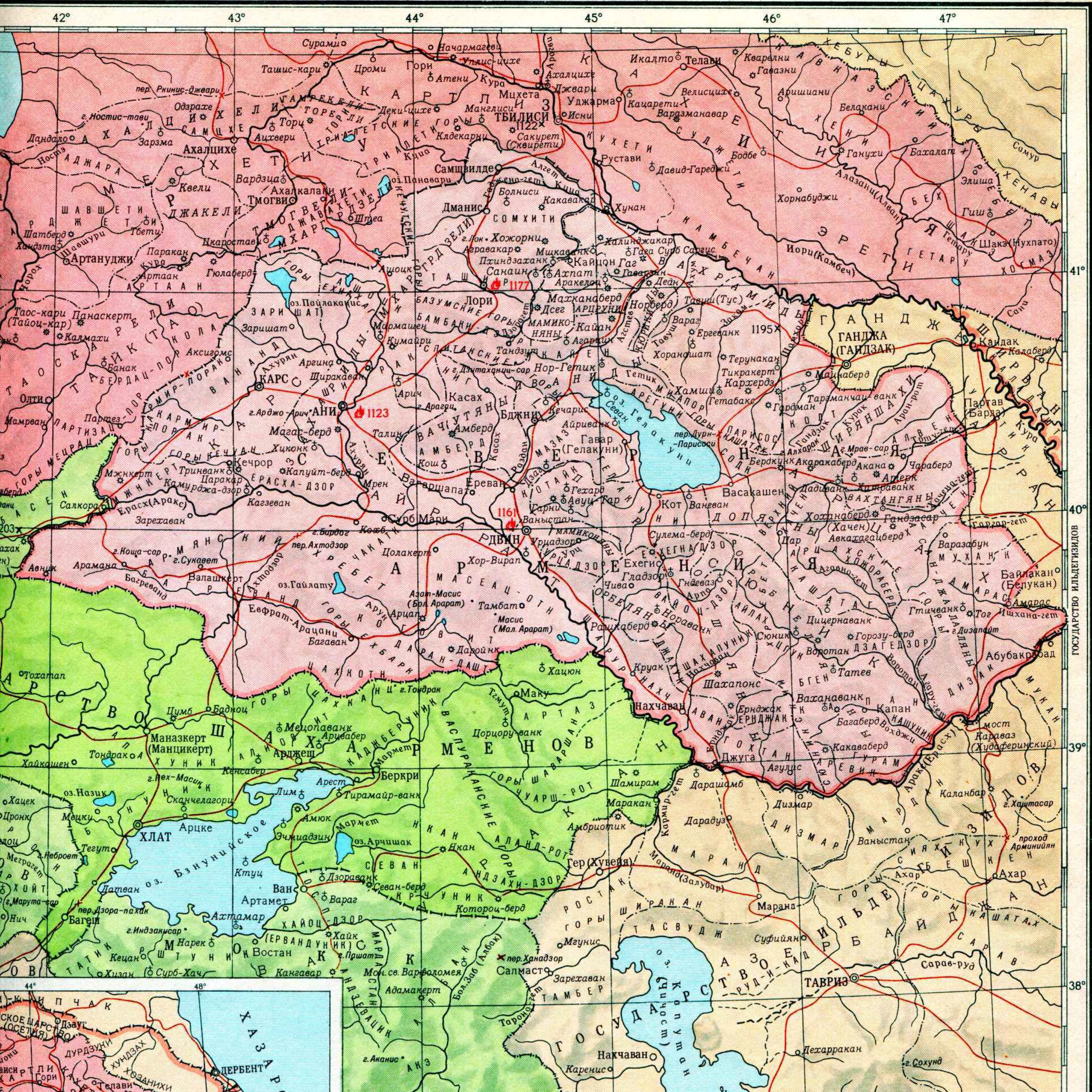
РУССКОЕ МОРЕ

ТРАПЕЗУНТСКАЯ ИМПЕРИЯ

Трапезунт
Триполи
Ардаса
Аргирокастрон
Зигана
Байберд
Синор
Кармри
ГОРЫ ХАЛДИЙСКИЕ
Спер
Вардашен
Ерзнка (Ерзинкан)
Карин (Арзан-ар-Рум)
Болорпахак (Басен)
Камах
Кеги
Серкевли
Меццкерт
Хзан
Чапахджур
Харберд
Ашмушат
Балу
Муш
Хнунис
Манцкерт (Манцикерт)
Арчеш
Хлат
Беркри
Арцке
Ван
Востан
Ахтамар
Артамет
Миафарикин
Тохатап
Сурб Карапет
Ахалцихе
Артануджи
Ани
Карс
Тмогви
Ахалкалаки
Ошки
Олти
Пархали
Хупта
Вагаршапат
Двин
Гарни
Зарехаван
Багаван
Валашкерт

КНЯЖЕСТВО ТОРНИКЯНОВ
ГОСУДАРСТВО ШАХ-АРМЕНОВ
ГОСУДАРСТВО АРТУКИДОВ
РУМСКИЙ СУЛТАНАТ
оз. Бзнуникское
оз. Севан

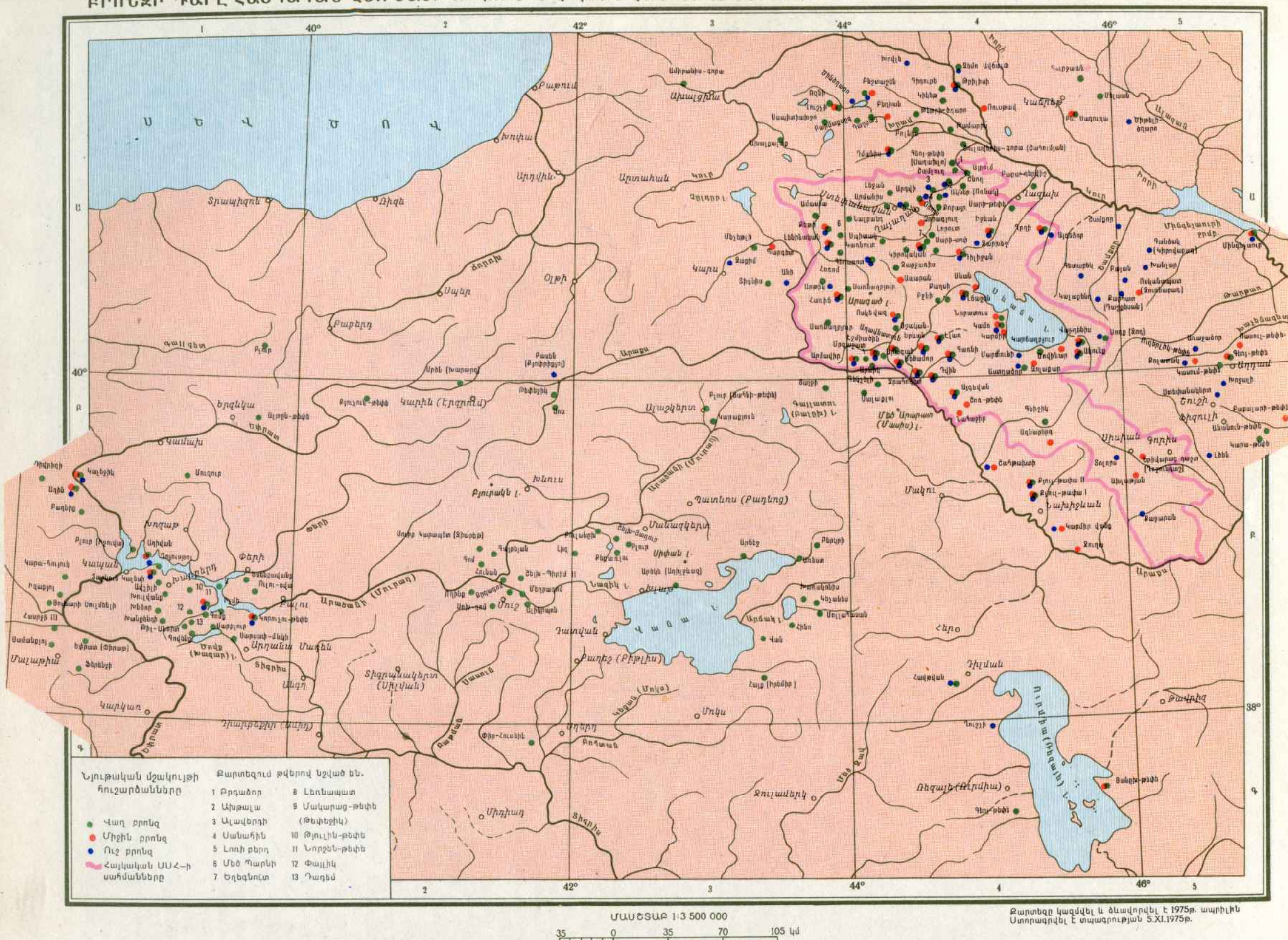

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ
К КАРТЕ И ВРЕЗКЕ

- Границы суверенных государств
- Границы вассальных государств
- Границы феодальных княжеств
- Границы княжеств, находившихся в вассальной зависимости от Грузии
- Границы государств, находившихся в сфере влияния Грузии
- Границы государств, находившихся в сфере влияния Армянского государства Киликии
- 1161 Центры и даты восстаний
- 1144 Места и даты важнейших сражений
- ДОПЯНЫ Фамилии феодальных владетелей
- КАПАН Гавары (округа)
- Ани Города-столицы
- Лори Города-центры феодальных княжеств
- Дманис, Кот Города
- Дсег Замки-резиденции феодальных владетелей
- Тог Замки и крепости
- Ахпат Монастыри-резиденции духовных феодалов
- Варат Прочие монастыри
- Нич Прочие населенные пункты
- Торговые пути
- КАРС Области
- ХЕБУРЫ Племена

Границы даны на 1210–1230 гг.

ԲՐՈՆԶԻ ԴԱՐԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀՈՒՄ ԵՎ ՀԱՐԵՎԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ

ՈՒՐԱՐՏՈՒ (ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ)

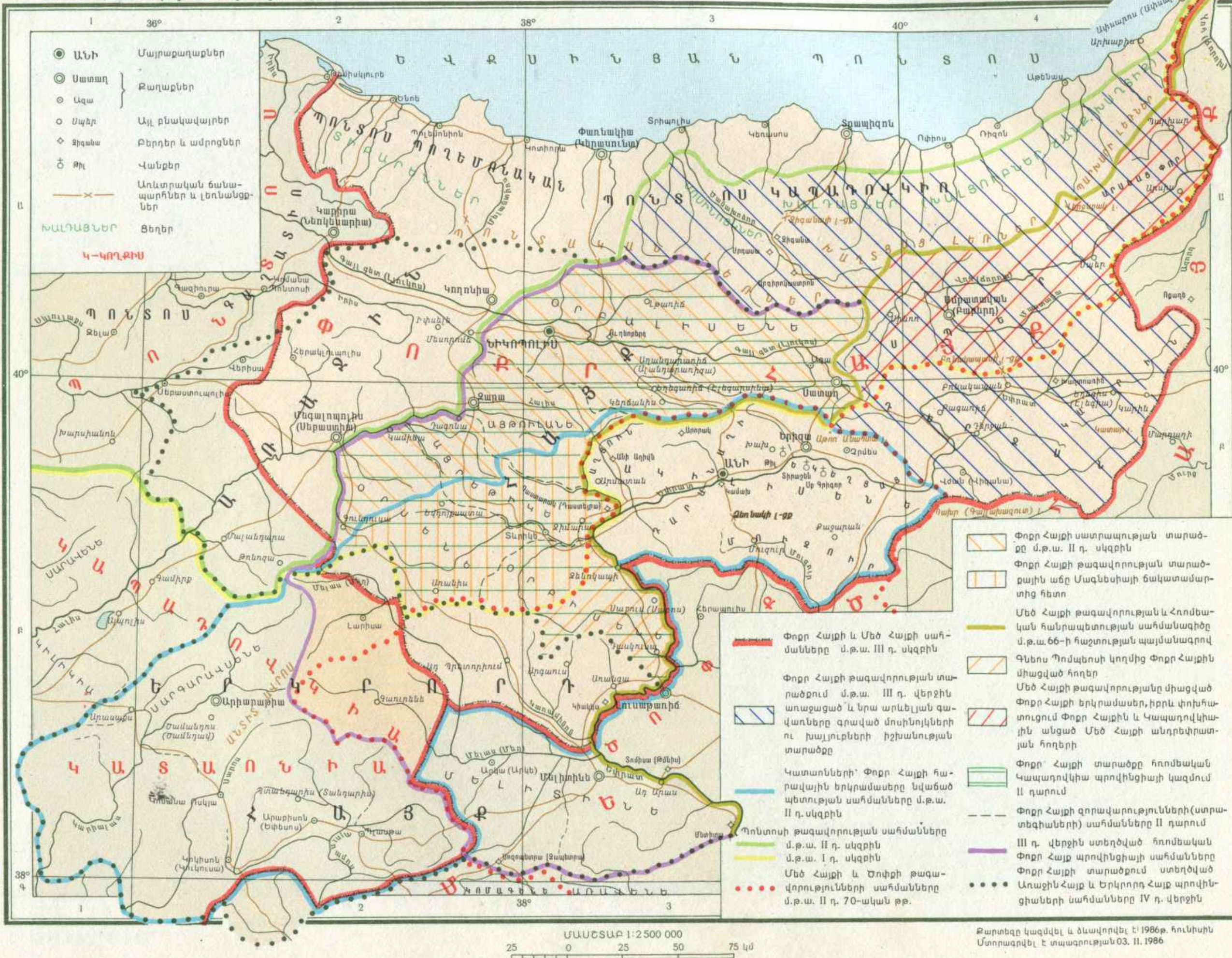
- Ուրարտու պետության մոտավոր սահմանները մ.թ.ա. VIII-VII դդ.
- ԵՏԻՈՒՆԻ (ՈՒՏԻՔ) — Ուրարտուի նահանգներ
- ԶԱՐԱՆԴԱ — Ուրարտուի գավառներ
- ԱՇՇՈՒՐ — Խոշոր պետություններ
- ԳՈՒՐԳՈՒՄ — Ուրարտուին դաշնակցող ինքնավար երկրներ
- ԶԱՄՈՒԱ — Ինքնավար երկրներ
- ԽԱՆԻԳԱԼԲԱՏՈՒ — Մ.թ.ա. XIII դ. անհետացած պետություն

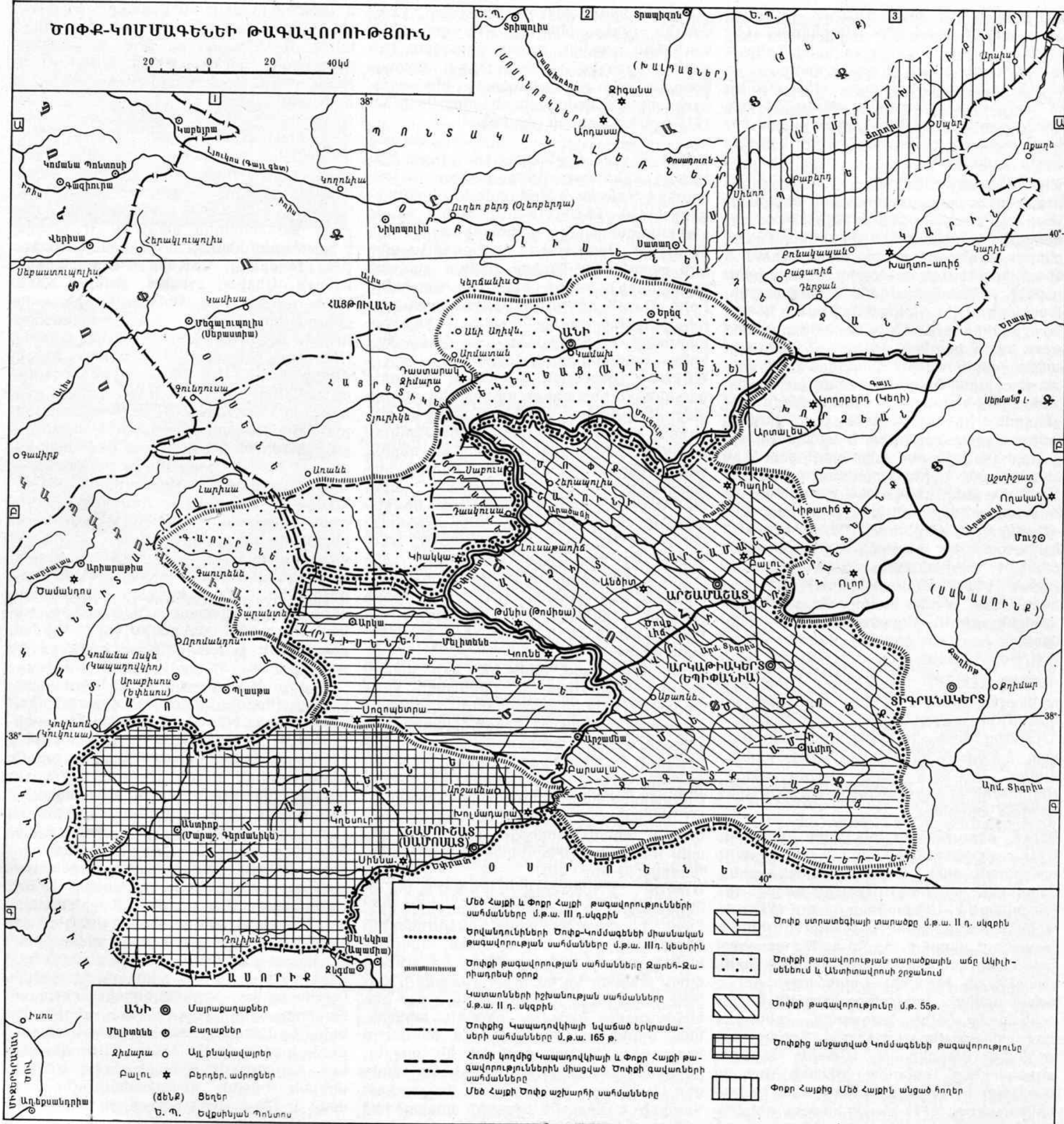
ՔԱՂԱՔՆԵՐ, ԲԵՐԴԱՔԱՂԱՔՆԵՐ

- ◉ ՏՈՒՇՊԱ — Ուրարտու պետությունում
- ◎ Նինվե — Հարևան երկրներում

ՓՈՔՐ ՀԱՅՔ (մ.թ.ա. III դ.–մ.թ. IV դ.)

ԾՈՓՔ-ԿՈՄՄԱԳԵՆԵԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ
20 0 20 40կմ
ԱՆԻ
ԱՐՇԱՄԱՇԱՏ
ԱՐԿԱԹԻԱԿԵՐՏ (ԵՊԻՓԱՆԻԱ)
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ
ՇԱՄՈՒՇԱՏ (ՍԱՄՈՍԱՏ)
ՀԱՅԹՈՒԼԱՆԵ
ԱՍՈՐԻՔ
Մելիտենե
Եփրատ
Արմ. Տիգրիս
Ե. Պ.
Տրապիզոն
Տրիպոլիս
Կոմանա Պոնտոսի
Նիկոպոլիս
Սատաղ
Կարին
Արշամաշատ
Թմնիս (Թոմիսա)
Կոռնե
Անծիտ
Բալու
Ոլոր
Արկաթա
Սոզոպետրա
Արշամա
Բարսալա
Խոլմադարա
Կղեսուր
Սիննա
Անտիոք (Մարաշ. Գերմանիկե)
Դոլիխե
Սելևկիա (Ապամիա)
Զեգմա
Կոմանա Ոսկե (Կապադովկիո)
Արաբիսոս (Եփեսոս)
Պլասթա
Կոկիսոն (Կուկուսոս)
Իսոս
Ալեքսանդրիա
Մուշ
Ողական
Աշտիշատ
Կիթառիճ
Դատրին
Կողոբերդ (Կեղի)
Արտալես
Մերմանց Լ.
Կիրակա
Տրապանտե
Լաբիսա
Ծամանդոս
Արիարաթիա
Տյուրիկե
Դաստարան
Զիմարա
Արմաւրան
Անի Աշիվն.
Երեզ
Կամախ
Կերճանիս
Բաբերդ
Սպեր
Արախա
Զիգանա
Արդասա
Փոսադուռն
ԵԿԵՂԵԱՑ (ԱԿԻԼԻՍԵՆԵ)
ԾՈՓՔ
ԾԱՆՁԻՏ
ՄԵԼԻՏԵՆԵ
ԿՈՄՄԱԳԵՆԵ
ՄՆԶՈՒՐ
ԿԱՐԻՆ
(ԽԱԼԴԱՑՆԵՐ)
(ՍԱՆԱՍՈՒՆՔ)
ՕՍՐՈԵՆԵ
38°
40°
ԱՆԻ ◎ Մայրաքաղաքներ
Մելիտենե ◎ Քաղաքներ
Զիմարա ○ Այլ բնակավայրեր
Բալու ✡ Բերդեր. ամրոցներ
(ԾԵՆՔ) Ցեղեր
Ե. Պ. Եվքսինյան Պոնտոս
Մեծ Հայքի և Փոքր Հայքի թագավորությունների սահմանները մ.թ.ա. III դ. սկզբին
Երվանդունիների Ծոփք-Կոմմագենեի միասնական թագավորության սահմանները մ.թ.ա. III դ. կեսերին
Ծոփքի թագավորության սահմանները Զարեհ-Զարիադրեսի օրոք
Կատաոնների իշխանության սահմանները մ.թ.ա. II դ. սկզբին
Ծոփքից Կապադովկիայի նվաճած երկրամասերի սահմանները մ.թ.ա. 165 թ.
Հռոմի կողմից Կապադովկիայի և Փոքր Հայքի թագավորություններին միացված Ծոփքի գավառների սահմանները
Մեծ Հայքի Ծոփք աշխարհի սահմանները
Ծոփք ստրատեգիայի տարածքը մ.թ.ա. II դ. սկզբին
Ծոփքի թագավորության տարածքային աճը Ակիլիսենեում և Անտիտավրոսի շրջանում
Ծոփքի թագավորությունը մ.թ. 55թ.
Ծոփքից անջատված Կոմմագենեի թագավորությունը
Փոքր Հայքից Մեծ Հայքին անցած հողեր

ԱՐՏԱՇԵՍՅԱՆՆԵՐԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ մ. թ. ա. I դ.

ԵՎՔՍԻՆՅԱՆ ՊՈՆՏՈՍ
ՓԱՍԻՍ (ՓԱՇԻ)
ԱՐՄԱԶԻ
ՄՑԽԵԹԱ
ԱՄԻՍՈՍ
ԵՎՊԱՏՈՐԻԱ (ՄԱԳՆՈՊՈԼԻՍ)
ԿԱԲԵՐԻԱ
ԳԱԶԻՈՒՐԱ
ՆԻԿՈՊՈԼԻՍ
ՏՐԱՊԻԶՈՆ
ԿԱՊԱՂԱԿ
ԱՐՏԱՇԱՏ
ԵՐՎԱՆԴԱՇԱՏ
ԱՐՄԱՎԻՐ
ՆԱԽՃԱՎԱՆ
ՄԱԺԱՔ (ԵՎՍԵԲԻԱ)
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ
ՍԱՄՈՍԱՏ
ԵԴԵՍԻԱ
ԳԱՆՁԱԿ
ՓՐԱԱՍՊԱ (ԳԻԶ)
ԱՆՏԻՈՔ
ԱՐԲԵԼԱ
ՀԱԴՐԱ
ԷՄԵՍԱ
ՊԱԼՄԻՐԱ (ԹԱԴՄՈՐ)
ԴԱՄԱՍԿՈՍ
ԷԿԲԱՏԱՆ
ՍԵԼԵՎԿԻԱ
ՏԻԶԲՈՆ
ՄԵԾ ՀԱՅՔ
ՓՈՔՐ ՀԱՅՔ
ԿԱՊԱԴՈՎԿԻԱ
ԿՈՄՄԱԳԵՆԵ
ՄԻՋԱԳԵՏՔ
ԱՏՐՊԱՏԱԿԱՆ
ՊԱՐԹԵՎԱԿԱՆ ԹԱԳ.
ԿԱՍՊԻՑ ԾՈՎ
Սևանա լիճ
Վանա լիճ
Կապուտան լիճ

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

Հայկական պետության (իր ամենաընդարձակ ժամանակաշրջանում՝ 93-66 թթ. մ.թ.ա.)

Հայաստանի ժամանակավորապես գրավված երկրամասերի

Մեծ Հայքի թագավորության (մ.թ.ա. 66թ.- մ.թ. 37 թ.) ըստ Տիգրան II-ի և Պոմպեոսի միջև կնքված խաղաղության դաշնագրի

Պոնտական թագավորության, Միհրդատ Եվպատորի ժամանակաշրջանում (122-63 թթ. մ.թ.ա.)

Պոնտոսի ժամանակավորապես գրավված երկրամասերի

Ծովահենների հսկողության տակ գտնվող Կիլիկիայի ծովափի

ՊՈՆՏՈՍ	Անկախ պետություններ
ԿՈՄՄԱԳԵՆԵ	Կախյալ թագավորություններ
ԷՄԵՍԱ	Մ.թ.ա. I դ. վերջում Օգոստոս կայսրի հիմնած Արտաշեսյանների շառավիղների պետությունները
ԱՍՈՐԻՔ	Սատրապություններ
ԱՆԱՀՏԱԿԱՆ	Տաճարային երկիր
ԼՓԻՆՔ	Ցեղեր և ցեղային տերիտորիաներ

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ

ԱՐՏԱՇԱՏ	◎	Մայրաքաղաքներ
Զարիշատ	⊙	Խոշոր քաղաքներ
Վարդգեսավան	○	Այլ քաղաքներ
Ցոլակերտ	○	Այլ բնակավայրեր
Ողական	✧	Բերդեր
Բագավան		Տաճարային քաղաքներ
Խալա		Ճանապարհակայաններ ըստ Իսիդոր Խարաքսացու մղոնաչափքի
Բերիտ	·	Քաղաքներ, որոնք մ.թ.ա. 81 թ. Տիգրան II-ի կողմից ստացան „Էլևթերիա" (ազատություն) և սեփական դրամ հատելու իրավունք

ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐ

Տիգրան II-ի կառուցած „Արքունի պողոտան"

Զևգմայից Հնդկաստան տանող ճանապարհը ըստ Իսիդոր Խարաքսացու մղոնաչափքի

Այլ մայրուղիներ

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Զևգմա	Տիգրան II-ի հսկողության ներքո գտնվող հիմնական գետանցքները և լեռնանցքները
ԱՐՏԱՇԱՏ	Տիգրան II-ի փողերանոցները

Հանքավայրեր

◐ Ոսկու	▲ Երկաթի
Արծաթի	⬭ Կապարի
▬ Պղնձի	Աղի

Հանքային ջրեր

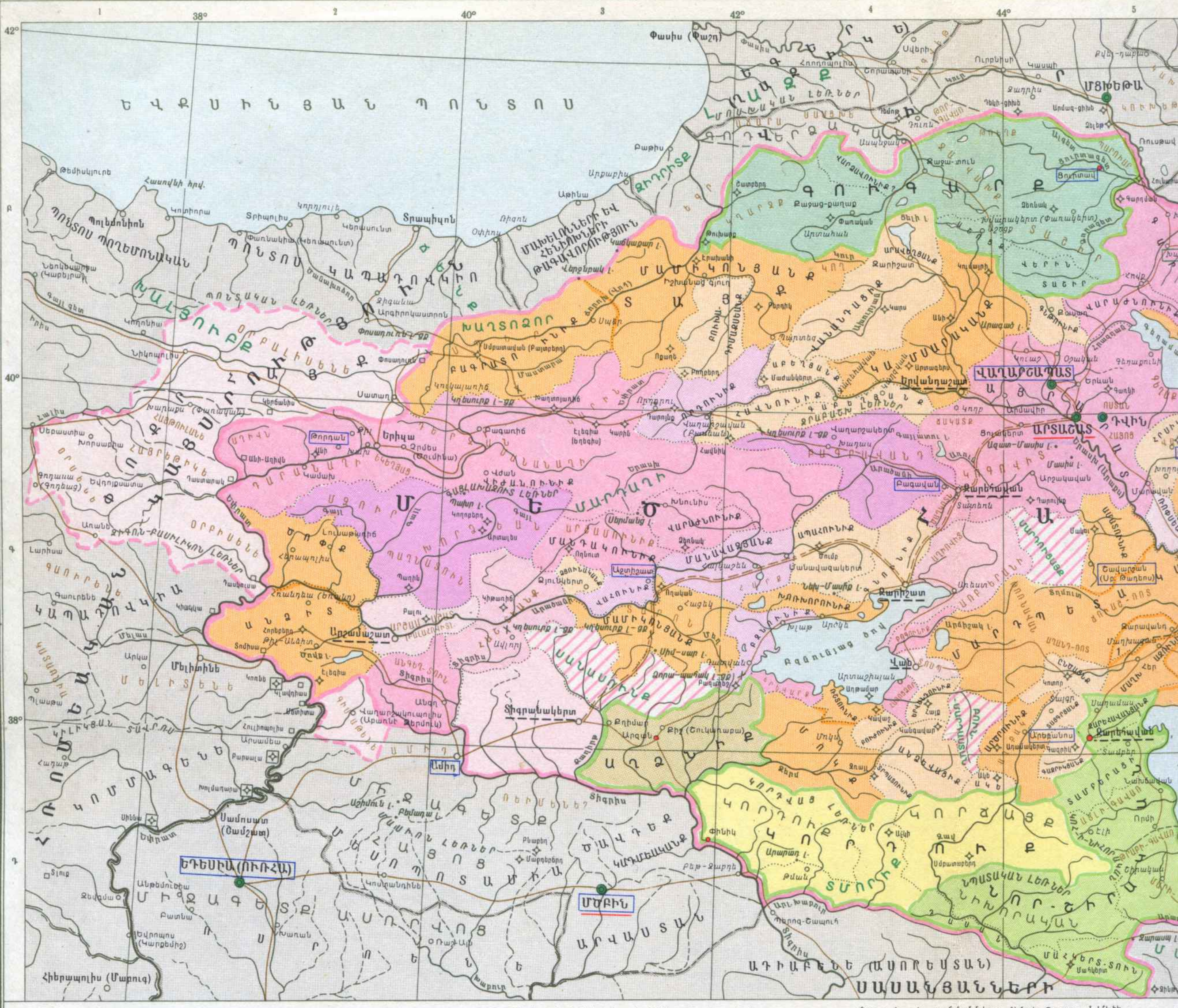
Զկնատեսանք արքունի

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Արմավիր	Հելլենիստական կրթության կենտրոններ
Անի	Դիվան „մեհենական պատմութեանց"
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ	Հելլենիստական թատրոն

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1975 թ. ապրիլին
Ստորագրվել է տպագրության 5.XI.1975թ.

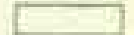
ԱՐՇԱԿՈՒՆԻՆԵՐԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 298-387 թթ.

Փոքր Հայքի սահմանները մինչև Թեոդոս I Մեծի (379–397թթ.) վարչական փոփոխությունները

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ Մայրաքաղաքներ

 Հայոց թագավորի ծմեռոց

 Բդեշխությունների կենտրոններ

Զարիշատ Խոշոր քաղաքներ

 Այլ քաղաքներ

 Այլ բնակավայրեր

 Բերդեր և ամրոցներ

 Հռոմեական սահմանամերձ ամրություններ

 Հեթանոսական մեհյաններ, զրադաշտական կենտրոններ

 Քրիստոնեության հնագույն կենտրոններ

Վան — 364–369թթ. Շապուհ II-ի կողմից ավերված քաղաքներ

ԾՈՓՔ — Նախարարություններ

ԿԱՊԱԴՈՎԿԻԱ ՈՒՏԻՔ — Հռոմեական պրովինցիաներ և հայկական նահանգներ

ԳԵՂԱՎՈՒ — Ցեղեր և ցեղային տերիտորիաներ՝ «ազգագավառ»

ՏԱՐՈՆ — Գավառներ

1 Զարավանդյանց նախարարությունը

 Առևտրական ճանապարհները ըստ Պևտինգերյան քարտեզի (IV դ.)

«Արքունի պողոտա»

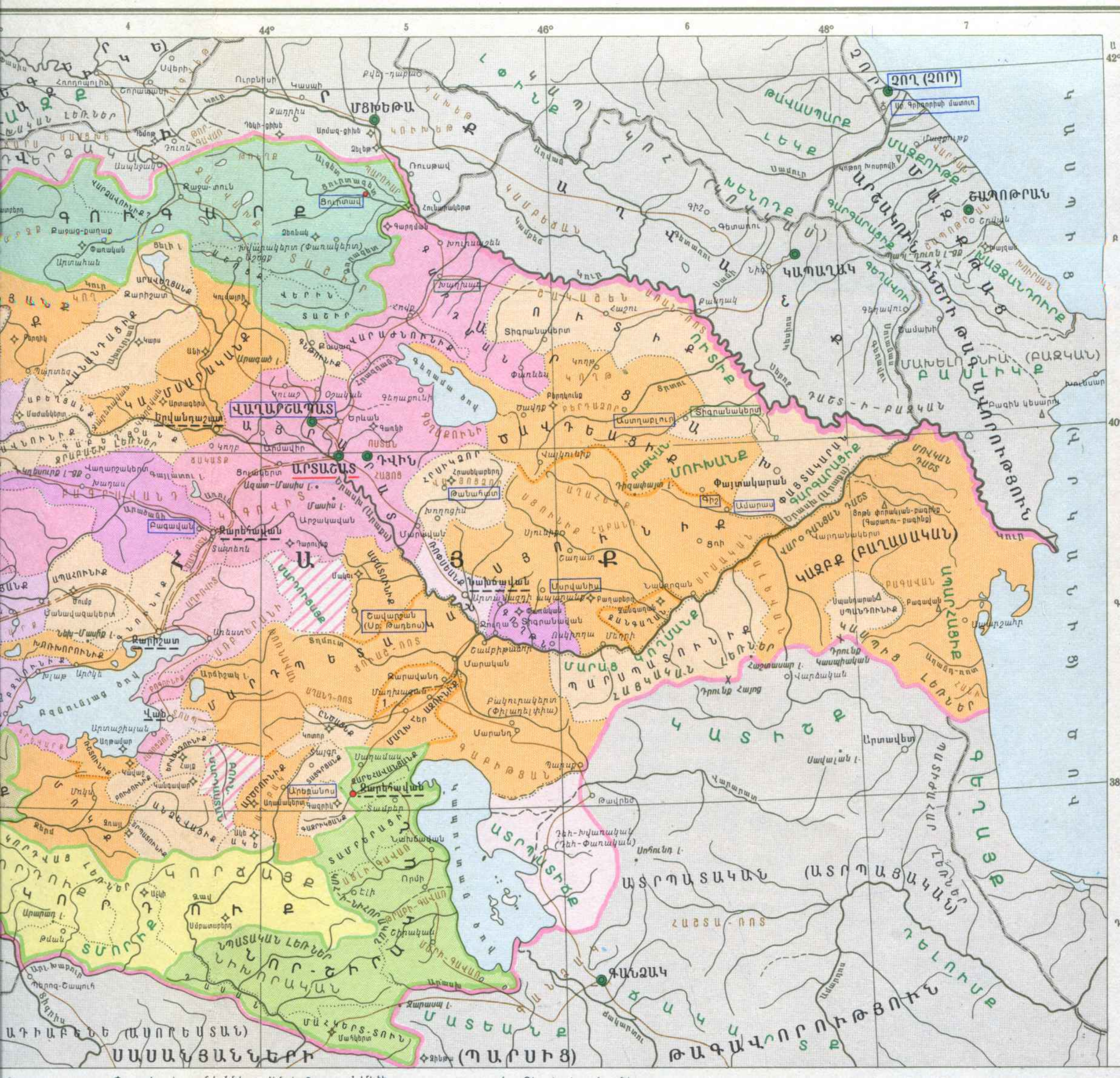
ԱՐՏԱՇԱՏ — Ապրանքափոխանակման կենտրոններ Արևելքի և Արևմուտքի միջև

ՄԱՍՇՏԱԲ 1:3 500 000

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1975թ. [illegible]
[illegible] է [illegible] 1975 թ. [illegible]

- Մեծ Հայքի պետական սահմանները, վերստին հաստատ-ված 298թ. Մծբինի դաշնագրով
- Հայ Արշակունիների արքունի տունը (ոստանը) մին-չև 387թ.
- Սեպուհական երկիր (Արշակունի ավագ սեպուհնե-րի գավառները)
- Հայ Արշակունիների „ծեռական իշխանութեան" կալ-վածքները, ստացված Պարսից արքայից արքայից և Հռոմեական կայսրից
- Խոշոր քաղաքային համայնքների գավառները, որոնք ունեին ինքնավարություն և կառավարվում էին շա-հապների կողմից
- „Տուն եկեղեցական իշխանութեան"(կաթողիկոսական տոհմի գավառներ)
- Կաթողիկոսական տանը տրված ոչնչացված նախարա-րական տների հողերը
- Բդեշխությունների սահմանները
- Ավագ նախարարների կալվածքներ
- Կրտսեր նախարարների կալվածքներ

44°
46°
48°
42°
40°
38°
ՄՑԽԵԹԱ
ՉՈՂ (ՃՈՐ)
Ս. Գրիգորիսի մատուռ
ԹԱՎԱՍՊԱՐՔ
ՇԱՊՈԹՐԱՆ
ԿԱՊԱՂԱԿ
ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ
Երվանդաշատ
ԱՐՏԱՇԱՏ
ԴՎԻՆ
Գեղամա ծով
Բագավան
Քարենավան
Կարինատ
Նախճավան
Մարվանիս
Թանահատ
Տիգրանակերտ
Ամարաս
Փայտակարան
Կալանկատուք
Բզնունյաց ծով
Վան
Արճեշ
ԳԱՆՁԱԿ
ԱՏՐՊԱՏԱԿԱՆ (ԱՏՐՊԱՏԱԿԱՆ)
ՍԱՍԱՆՅԱՆՆԵՐԻ (ՊԱՐՍԻՑ)
ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԿԱՍՊԻՑ ԾՈՎ

ՄԱՐԶՊԱՆԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԵՎ ՀԱՐԵՎԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԸ 387—628 թթ.

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

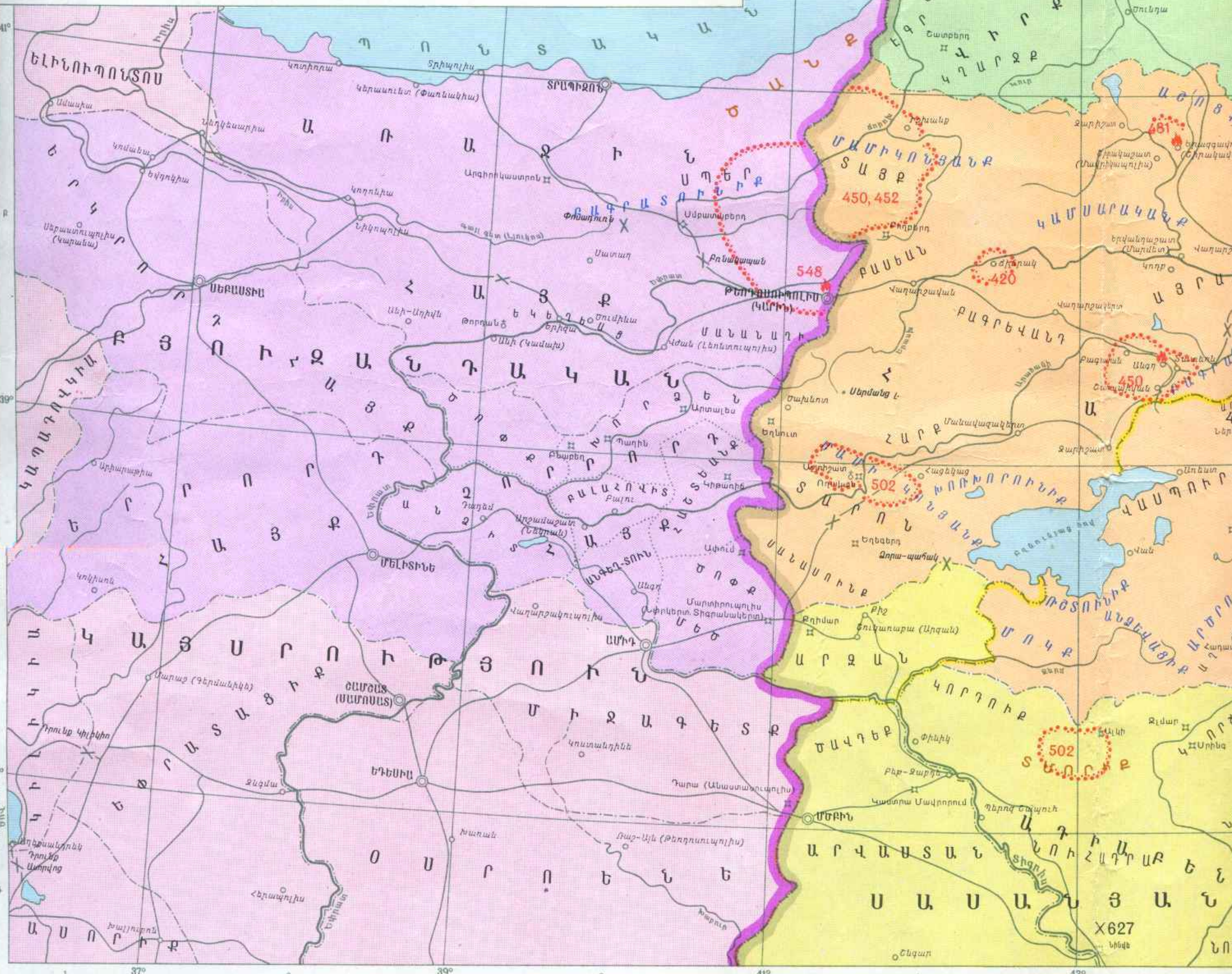
Բյուզանդական կայսրության և Սասանյան պետության միջև

- 387—591 թթ.
- 591—628 թթ.
- Լազիկե վասալ թագավորության
- Սասանյան պետության մարզպանությունների և Բյուզանդական կայսրության պրովինցիաների
- Մարզպանական Հայաստանի հյուսիս-արևելյան սահմանները մինչև 463թ.
- Ինքնավար նախարարությունների

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ

- ԴՎԻՆ — Սասանյան պետության մարզպանությունների և Բյուզանդական կայսրության պրովինցիաների կենտրոններ. Լազիկե վասալ թագավորության մայրաքաղաքը
- Ափում — Բերդեր, ամրոցներ
- Օձուն — Վանքեր
- Ծոփ — Այլ բնակավայրեր

- 450 — Սասանյան պետության և Բյուզանդական կայսրության դեմ համաժողովրդական ապստամբությունների խոշոր կենտրոններ և թվականներ
- Սասանյան պետության դեմ տեղական բնույթ կրող ապստամբությունների շրջաններ
- 627 × — Սասանյան զորամասերի դեմ ապստամբած ժողովրդի խոշոր մարտերի վայրեր և թվականներ
- ԱՇՈՑՔ — Նախարարություններ
- ՏԱՐՈՆ — Գավառներ
- ԾԻՂԲՔ — Ցեղեր
- Առևտրական ուղիներ
- Սասանյան պետության պաշտպանական պարիսպներ
- Զորա-պահակ — Լեռնանցքներ

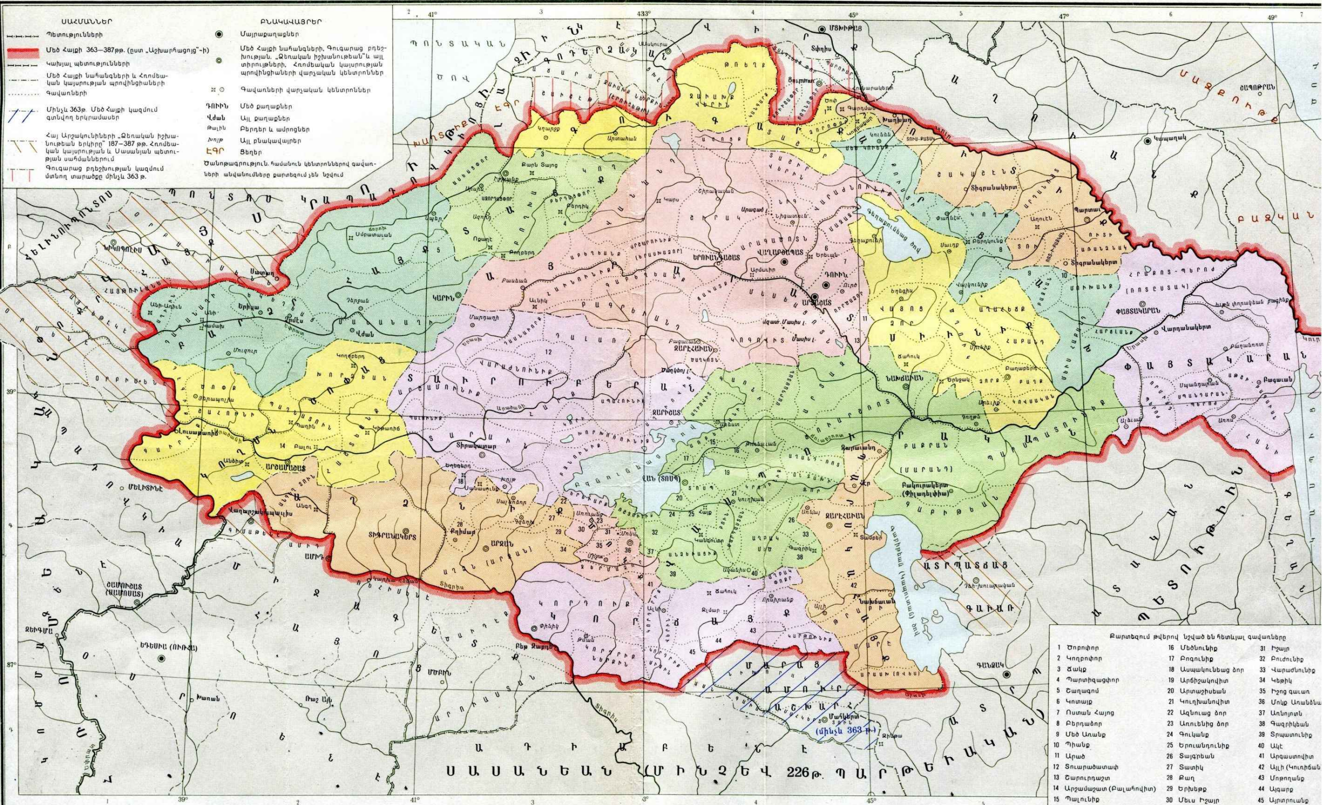

Դար-ի-Ալան (Դրունք Ալանաց)
Վառայան
Թարգու
Չարինկարան
Դարբանդ
Չող (Չող)
Սբ. Գրիգորիսի մատուռ
Թավասպարան
Թ Ա Վ Ա Ս Պ Ա Ր Ք
Լ Ե Կ Ք
Մ Ա Զ Ք Ո Ւ Թ Ք
Շապրան
Շրվան
Դ Ի Դ Ո Յ Ք
Լփնաց-դուռն
Լփնաց քաղաք
Մ Ե Ծ Վ Ի Ր Ք
Տ Ա Ռ Ո Ն Ք
Մ Ա Ր Գ Ա Ց
Մ Ա Ր Ա Ռ Ց
Մ Ա Ր Կ Ա Ց
Մ Ա Ր Կ Ա Ց
Մ Ա Ր Կ Ա Ց
Մ Ա Ր Կ Ա Ց
Ս Ա Մ Ց Խ Ե
Մ Ե Ց Խ Ե
Փ Ո Ք Ր Կ Ո Վ Կ Ա Ս
Տ Ա Ո Ք
Թուխարս
Ձ Ա Ն Ա Ր Ք
Մեխրան-դուռն
Տփղիս
Ուտանա-քաղաք
Ծուրտավ
Հաւնարակերտ
Խունարակերտ
Խաղխաղ
Չոգեանց
Օձուն
Սկվտոս
Ջուրջանիս
Հողոթակոլիս
Նոր Սկվտոս
Ծորդվան
Մ Ց Խ Ե Թ Ա
Ա Ղ Ո Ւ Ա Ն Ք
Բաղասական
Բանձար
Ճար
Արանրոտ
Կաղանկատույք
Խոռնաբրուք
Գ Ա Ր Դ Մ Ա Ն
Տ Փ Ղ Ի Ս
Պ Ա Ր Տ Ա Վ
Դ Ա Շ Տ - Ի - Բ Ա Զ Կ Ա Ն
Բերդկունք
Կաւսկաս
Արցախ
Տիգրանակերտ
Բերդակուր
Դ Ա Շ Տ
Փայտակարան
Գաբառու-բաղհինք
Վարդանակերտ
Բ Ա Ղ Ա Ս Ա Կ Ա Ն
Բաղան-ռոտ
Բաղավան
Ամարաս
Ծոր
Արևիք
Նախիճավան
Վաղարշապատ
Մասիս լ.
Արարատ
Դ Վ Ի Ն
Արտաշատ
Ոստան
Արտաշատ
Բագարան
Բագավան
Անի
Երվանդաշատ
Վաղարշավան
Կոգովիտ
Արագած լ.
Ծիրակավան (Մաքրինավանը)
Ծաղկոտն
Ձորայագետ
Ա Յ Ր Ա Ր Ա Տ
Վ Ա Ս Պ Ո Ւ Ր Ա Կ Ա Ն
Պ Ա Ր Ս Պ Ա Տ Ո Ւ Ն Ի Ք
Տ Ա Ր Ո Ն
Մ Ո Կ Ք
Կորճայք
Ո Ր Ճ Ա Յ Ք
Նոր Շիրական
Սյունիք
Բաղաբերդ
Խ Ա Ղ Ս Ի Կ
Ժ Մ Ղ Ի Կ
Ճ Ո Ղ Ա Յ Ք
Գ Ա Ն Ձ Ա Կ
Ատրպատական
Դ Ի Լ Ա Ս Ի Ր Ա Կ Ա Ն
Ն Ո Ս - Ա Ր Տ Ա Ճ Ի Ր Ա Կ Ա Ն
Դ Ա Ս Ա Ն Ե Ց Ի Ն Ե Ր Ի Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն
Ատրպատական (Գիշ)
Նինվե
Ատրպատական
Չարաւոյ լ.
Վ Ա Ն
Ո Ս Տ Ա Ն
Ա Պ Ա Ր Հ Ա Ց Ի Ք
Մ Ա Ր Ց
481
571
483
450
450
450
482
451
420
502
627
43°
45°
47°
49°
41°
39°
37°
5
6
7
8

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1980 թ. մայիսին
Ստորագրվել է տպագրության 8.X.1980 թ.

ՄԵԾ ՀԱՅՔԸ ԸՍՏ „ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՅՑ"–Ի

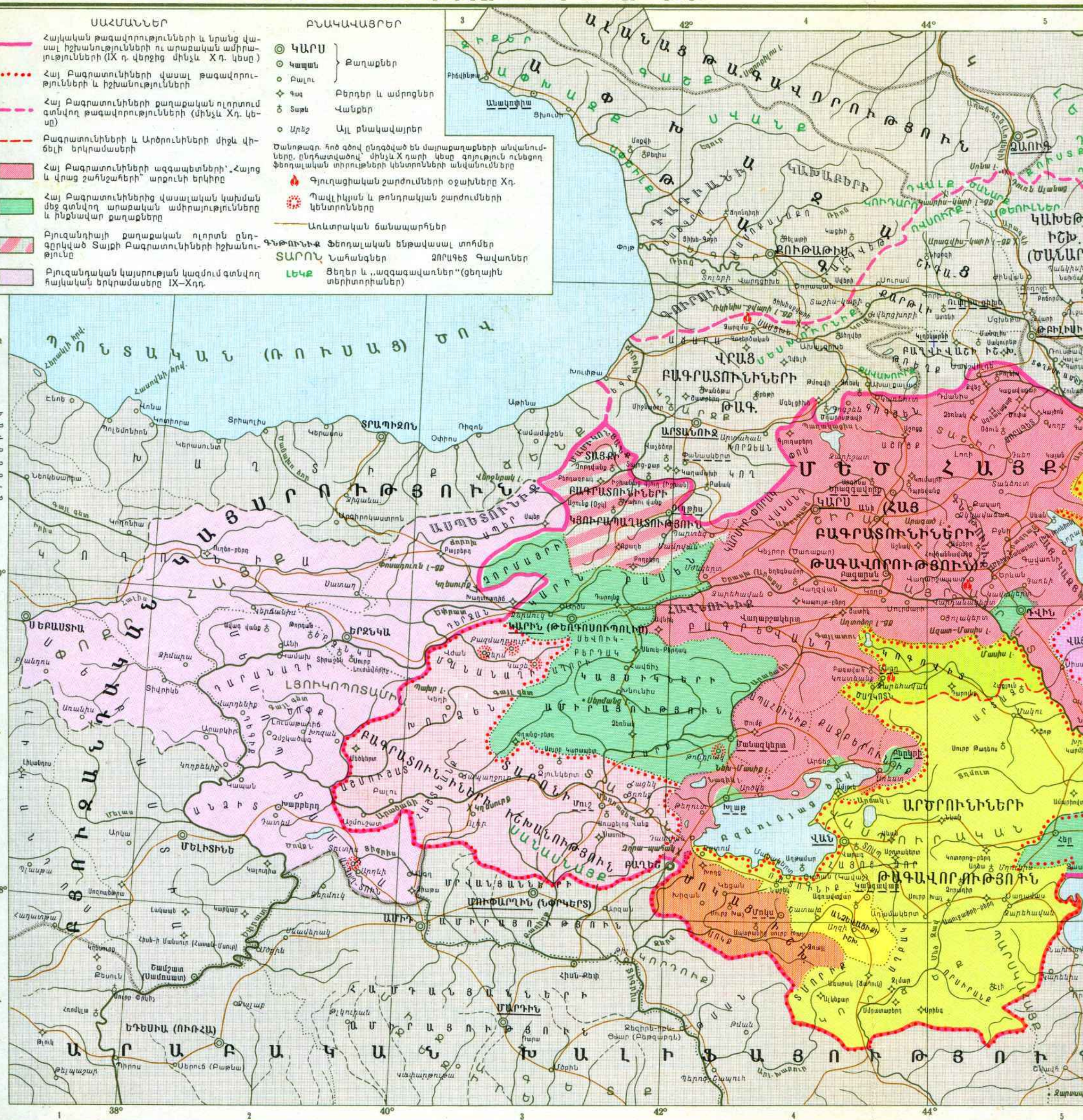

ՄԱՍՇՏԱԲ 1:3 000 000

30 0 30 60 90կմ

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1980թ. մայիսին
Ստորագրվել է տպագրության 8. X. 1980 թ.

ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻՆԵՐԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ IX դ. վերջին և X դ. առաջին կեսին

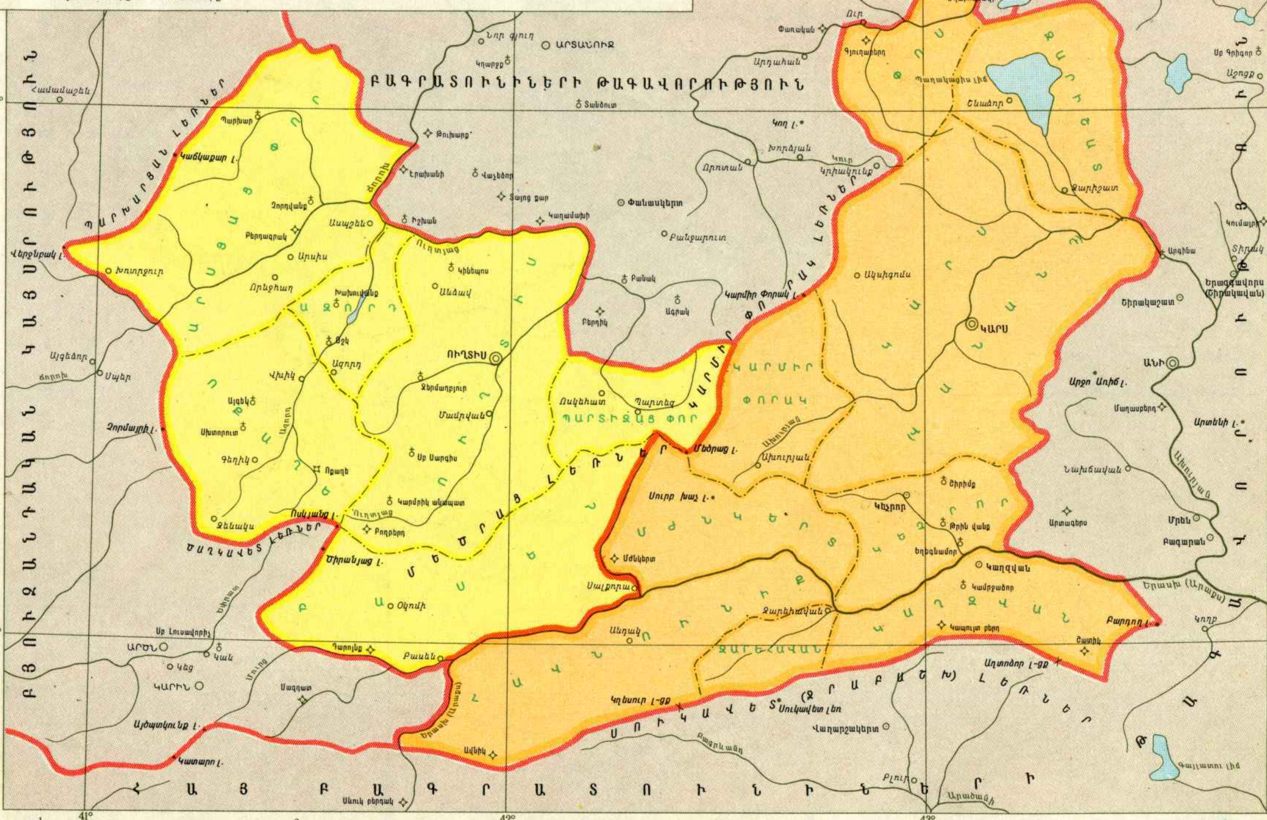

ՄԱՍՇՏԱԲ 1:3 500 000

35 0 35 70 105 կմ

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1975թ. փետրվարին
Ստորագրվել է տպագրության 1975թ. հոկտեմբերին

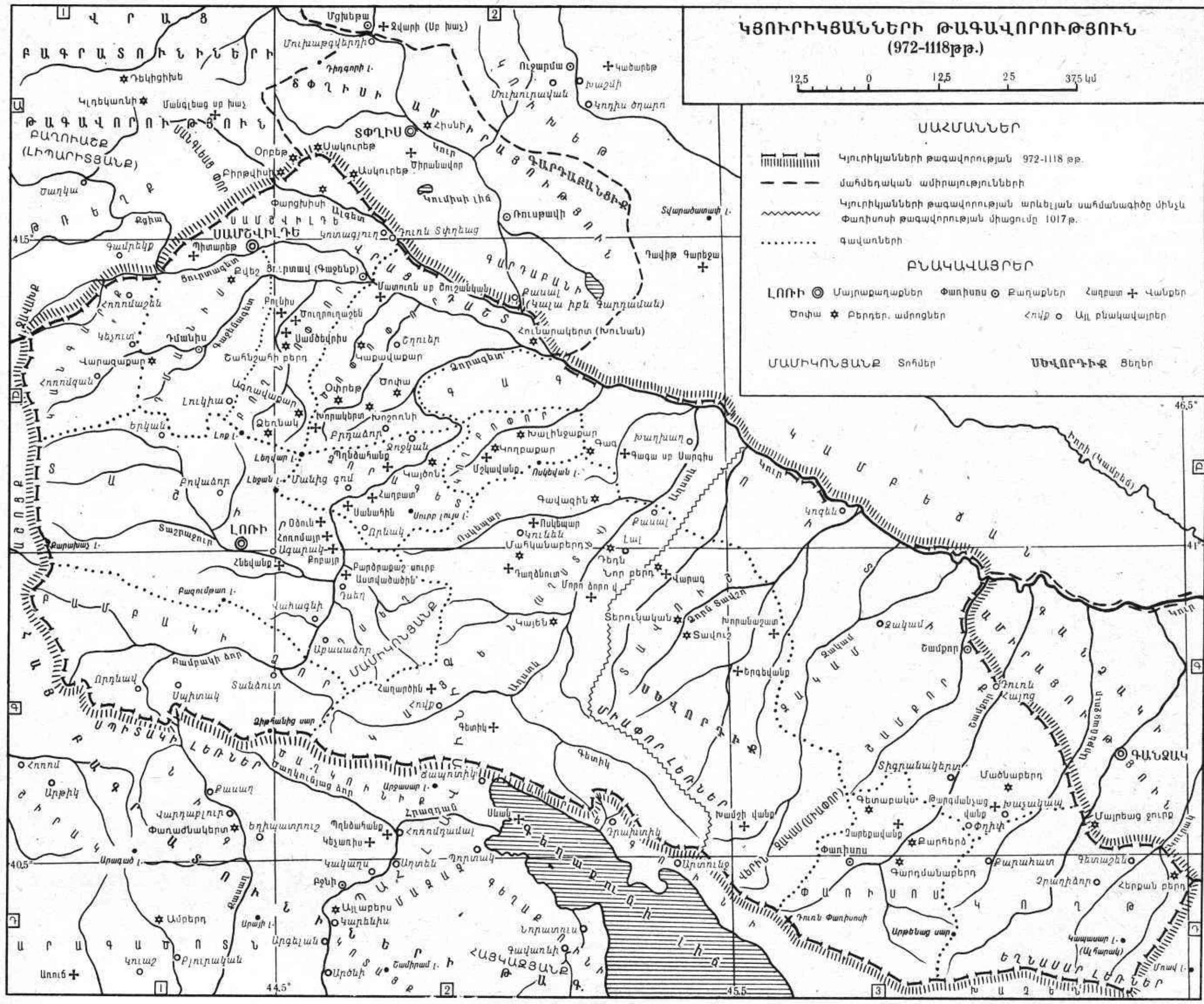
ԿԱՐՍԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ (963—1065 թթ.) ԵՎ ՏԱՅՔԻ ԿՅՈՒՐԱՊԱՂԱՏՈՒԹՅՈՒՆ (962—1001 թթ.)

ՄԱՍՇՏԱԲ 1:1 250 000

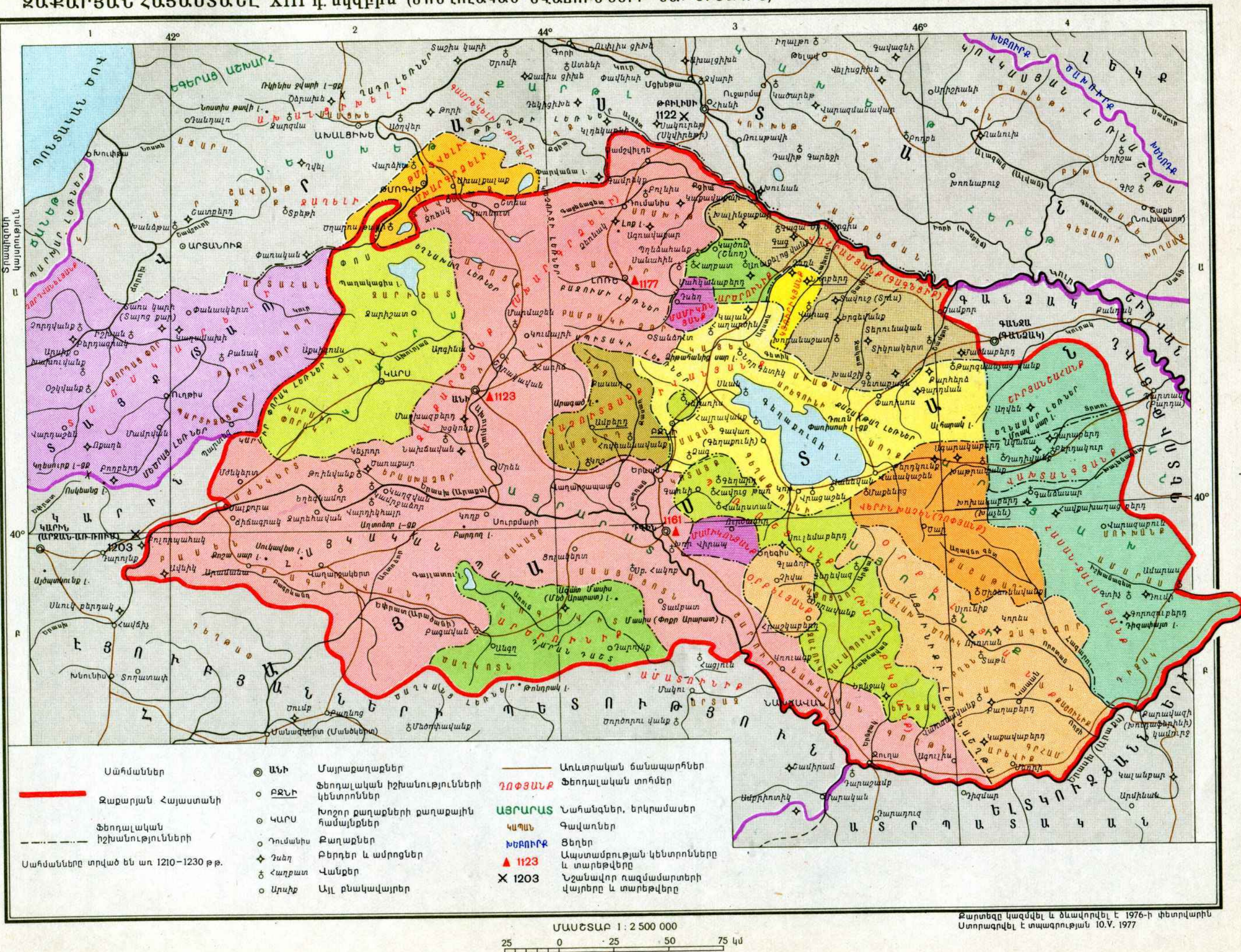
12,5 0 12,5 25 37,5 կմ

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1979 թ. օգոստոսին
Ստորագրվել է տպագրության 20.XI.1979

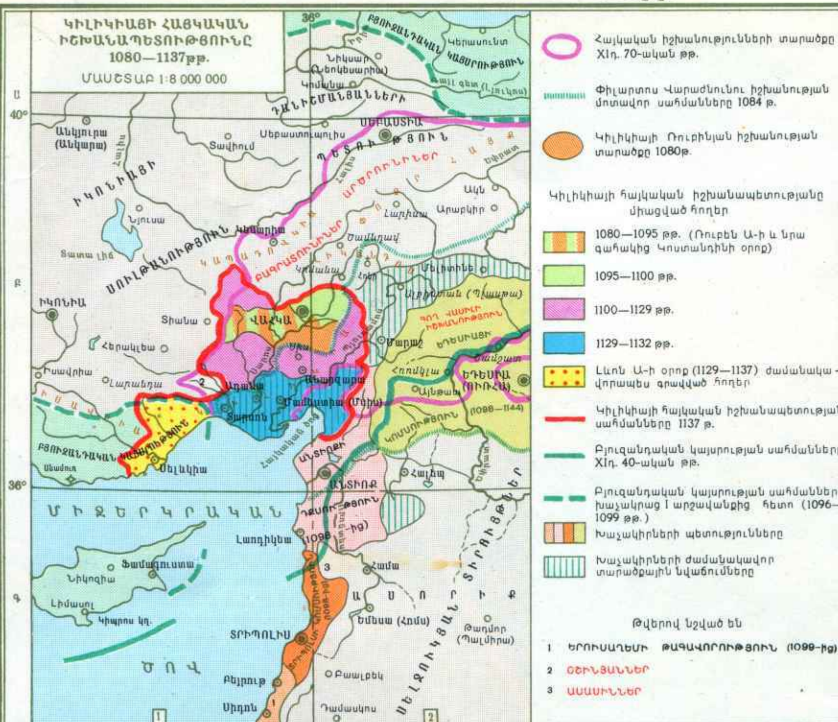

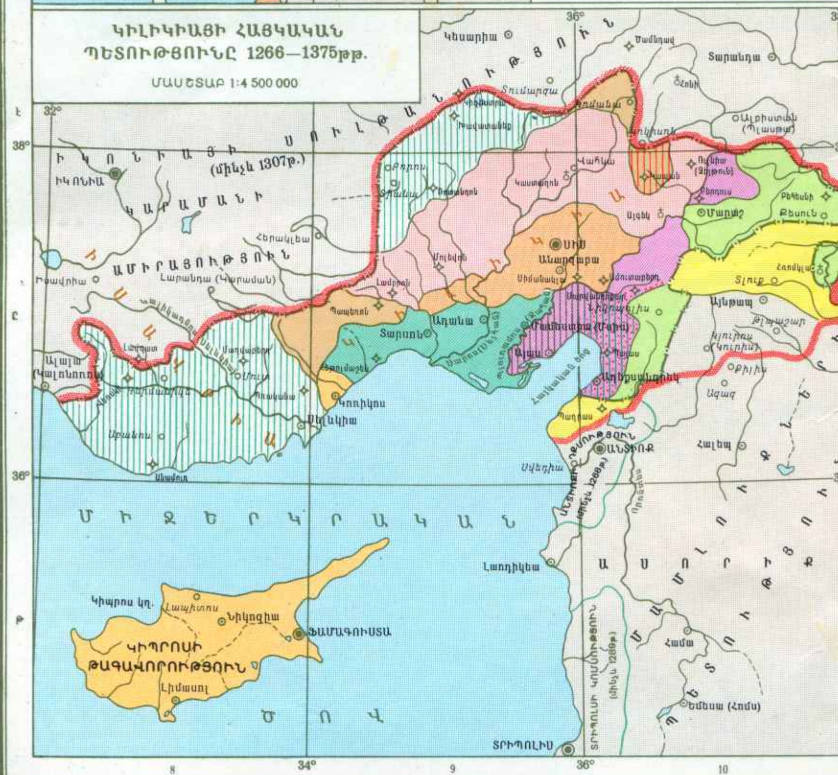
ԿՅՈՒՐԻԿՅԱՆՆԵՐԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ
(972-1118թթ.)
12,5 0 12,5 25 37,5 կմ
ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ
Կյուրիկյանների թագավորության 972-1118 թթ.
մահմեդական ամիրայությունների
Կյուրիկյանների թագավորության արևելյան սահմանագիծը մինչև Փառիսոսի թագավորության միացումը 1017թ.
Գավառների
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ
ԼՈՌԻ Մայրաքաղաքներ
Փառիսոս Քաղաքներ
Հաղբատ Վանքեր
Ծոփա Բերդեր, ամրոցներ
Հովք Այլ բնակավայրեր
ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆՔ Տոհմեր
ՍԵՎՈՐԴԻՔ Ցեղեր
ՏՓՂԻՍ
ՍԱՄՇՎԻԼԴԵ
ԼՈՌԻ
ԳԱՆՁԱԿ
Փառիսոս
Հաղբատ
Սանահին
Ծոփա
Կուր

ԶԱՔԱՐՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ XIII դ. սկզբին (ՄՈՆՂՈԼԱԿԱՆ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԻ ՆԱԽՕՐՅԱԿԻՆ)

ԿԻԼԻԿԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ 1080—1375թթ.

ԿԻԼԻԿԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ (1198 թ. թագավորություն) 1145—1266 թթ.

ՄԱՍՇՏԱԲ 1:3 000 000

Կիլիկիայի Հայկական իշխանապետությունը Թորոս Բ Ռուբինյանի օրոք (1145—1169)

Հողեր, որոնց նկատմամբ հավակնություններ ունեին Ռուբինյանները, Բյուզանդիան և խաչակիրները

Կիլիկիայի Հայկական իշխանապետության (1198—ից՝ թագավորության) տարածքային աճը

Մլեհի օրոք (1169—1175)

Ռուբեն Բ-ի օրոք (1175—1185/87)

Լևոն Բ-ի օրոք (1185/87—1219)

Լևոն Բ-ի օրոք Կիլիկիայի Հայկական պետության ազդեցության ոլորտում գտնվող պետությունների և իշխանությունների տարածքը

Կիլիկիայի Հայկական պետության սահմանները 1204 թ.

Հարևան պետությունների սահմանները 1202 թ.

Իկոնիայի սուլթանությանը 1208, 1216 և 1221 թվերին զիջված հողեր

Կիլիկիայի Հայկական պետության սահմանները Հեթում Ա-ի օրոք 1266 թ.

Թորոս Բ-ի եղբայր Ստեփանե իշխանի կողմից ժամանակավորապես ռազմակալված հողեր

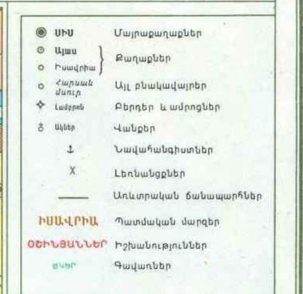
Մաքսատուն ունեցող ավատատերերի տիրույթները

Հայոց կաթողիկոսի տիրույթները Հռոմկլայում

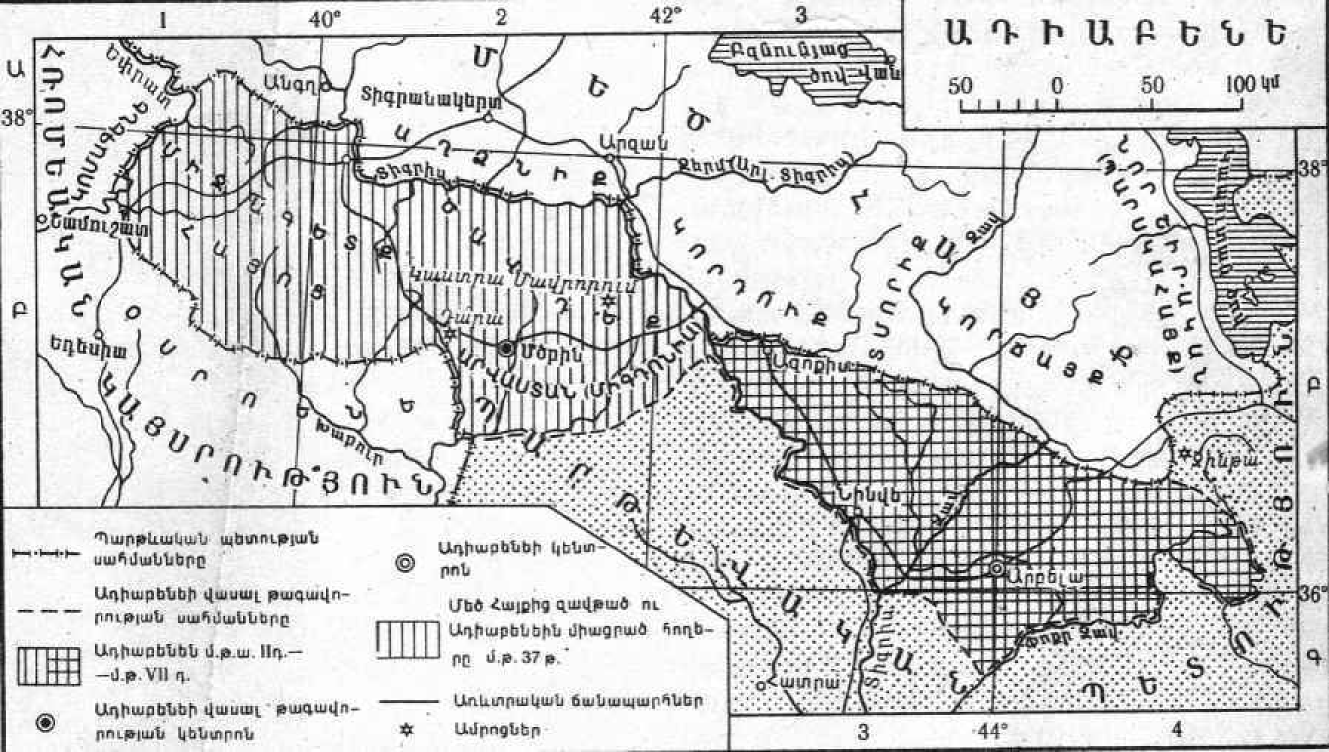
Հուլավյանների ուլուսի սահմանները 1260 թ.

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1979 թ. օգոստոսին
Ստորագրվել է տպագրության 20.XI.1979

ԱԴԻԱԲԵՆԵ
50 0 50 100 կմ
Բզնունյաց ծով-Վան
Անգղ
Տիգրանակերտ
Արզան
Տիգրիս
Զերմ (Ար. Տիգրիս)
Եփրատ
Ճնամուշատ
Եդեսիա
Կաստրա Մավրորում
Դարա
Մծբին
Արվաստան (Միգդոնիա)
Խաբուր
Նինվե
Արբելա
Հատրա
Մեծ Զավ
Փոքր Զավ
Պարթևական պետության սահմանները
Ադիաբենեի վասալ թագավորության սահմանները
Ադիաբենեն մ.թ.ա. IIդ.— —մ.թ. VII դ.
Ադիաբենեի վասալ թագավորության կենտրոն
Ադիաբենեի կենտրոն
Մեծ Հայքից զավթած ու Ադիաբենեին միացրած հողերը մ.թ. 37 թ.
Առևտրական ճանապարհներ
Ամրոցներ

ԱՂՁՆԻՔ

կմ 25 0 25 50

2

ՁՈՐՐՈՐԴ ՏՈՀՔ

ԱՐԾՐՈՒՆԻՔ

Արածանի

ՄՈՒՇ

Արշամաշատ

ՀԱՇՏԵՆՔ

ԱՆԳԵՂ ՏՈՒՆ

Արմ. Տիգրիս

Անգղ

Ջրատա

ՍԱՆԱՍՈՒՆՔ

Ասպականք

Սանասուն

Խոյթ

Սալնոձոր

Բաղեշ

ՍԱԼՆՈ ՁՈՐ

Գզեղխ

ԱՂՁՆԻՔ

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ (ՆՓՐԿԵՐՏ)

Քղիմար

Քիշ

Արզան

Քաղիրթ

Սանասնոց ջուր

Ասպական

Արզան

ԱՂՁՆ (ԱՐԶԱՆ)

Կեղ (Կենթ)

Ամիդ

Արմ. Տիգրիս

Ջերմ (Նոր Տիգրիս)

ԿՈՐՃԱՅՔ

ՏԱՅՔ

ՀԱՅՈՑ

Վանա լիճ

38°

40°

42°

2

3

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

Մեծ Հայքի մինչև 387 թ.

նահանգների

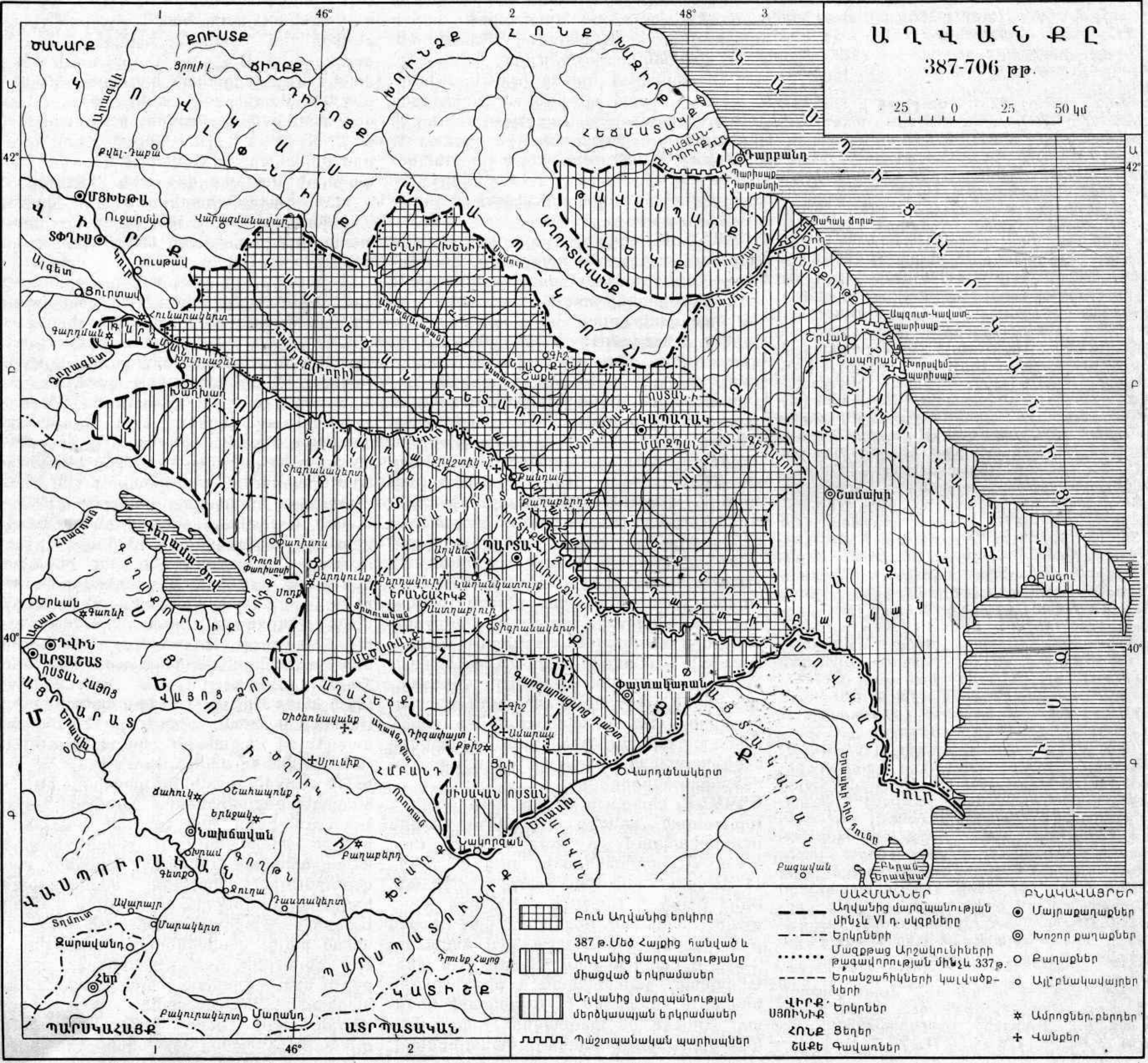
գավառների

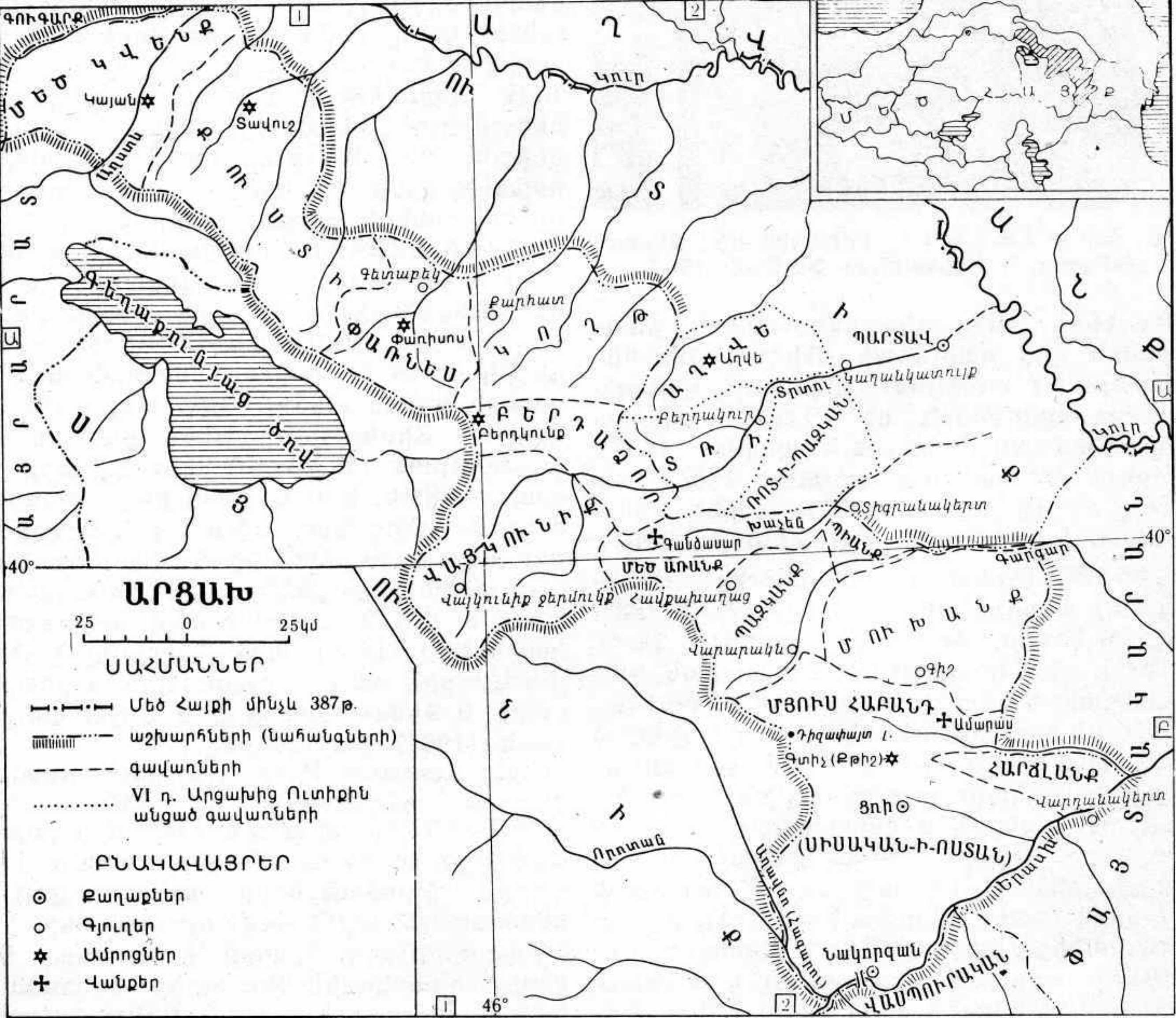
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ

Մայրաքաղաքներ

Քաղաքներ

Գյուղեր

ԱՂՎԱՆՔԸ
387-706 թթ.
25 0 25 50 կմ
Դարբանդ
Մցխեթա
Տփղիս
Կապաղակ
Պարտավ
Շամախի
Բագու
Փայտակարան
Վարդանակերտ
Դվին
Արտաշատ
Նախճավան
Գեղամա ծով
Երևան
ԱՏՐՊԱՏԱԿԱՆ
ՊԱՐՍԿԱՀԱՅՔ
ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ
Բուն Աղվանից երկիրը
387 թ. Մեծ Հայքից հանված և Աղվանից մարզպանությանը միացված երկրամասեր
Աղվանից մարզպանության մերձկասպյան երկրամասեր
Պաշտպանական պարիսպներ
ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ
Աղվանից մարզպանության մինչև VI դ. սկզբները
Երկրների
Մազքթաց Արշակունիների թագավորության մինչև 337 թ.
Երանշահիկների կալվածքները
ՎԻՐՔ ՍՅՈՒՆԻՔ Երկրներ
ՀՈՆՔ Ցեղեր
ՇԱՔԵ Գավառներ
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ
Մայրաքաղաքներ
Խոշոր քաղաքներ
Քաղաքներ
Այլ բնակավայրեր
Ամրոցներ, բերդեր
Վանքեր

ԱՐՑԱԽ
25 0 25կմ
ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ
Մեծ Հայքի մինչև 387թ.
աշխարհների (նահանգների)
գավառների
VI դ. Արցախից Ուտիքին անցած գավառների
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ
Քաղաքներ
Գյուղեր
Ամրոցներ
Վանքեր
ԳՈՒԳԱՐՔ
Կայան
Տավուշ
Աղստև
Կուր
Գետաբեկ
Քարհատ
Փառիսոս
Աղվե
ՊԱՐՏԱՎ
Կաղանկատույք
Տրտու
Բերդակուր
Բերդկունք
Տիգրանակերտ
Խաչեն
Գանձասար
ՄԵԾ ԱՌԱՆՔ
Վայկունիք ջերմուկք
Հավքախաղաց
Վարարակն
Գիշ
ՄՅՈՒՍ ՀԱԲԱՆԴ
Ամարաս
Դիզափայտ լ.
Գտիչ (Քթիշ)
Գարգառ
ՀԱՐՃԼԱՆՔ
Վարդանակերտ
Ցռի
(ՍԻՍԱԿԱՆ-Ի-ՈՍՏԱՆ)
Երասխ
Որոտան
Աղավնո (Հագարու)
Նակորզան
ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ
40°
46°

ԱՅՐԱՐԱՏ

15 0 15 30 45կմ

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

Մեծ Հայքի (մինչև 387 թ.)

աշխարհների (նահանգների)

գավառների

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ

Մայրաքաղաքներ

Քաղաքներ

Գյուղեր

Ամրոցներ

Վանքեր

ԿԱՐՍ

ԱՆԻ

ԱՐՄԱՎԻՐ

ԵՐՎԱՆԴԱՇԱՏ

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ

ԴՎԻՆ

ԱՐՏԱՇԱՏ

Երվանդակերտ

Բագարան

Մրեն

Երվանդավան

Արգինա

Շիրակավան (Երազգավորս)

Շիրակաշատ

Զարիշատ

Կումայրի

Թանահատ

Քասաղ

Արտավազդական

Նիգատուն

Հովհաննավանք

Օշական

Ջվարթնոց

Երևան

Կողբ

Ցոլակերտ

Արկուրի

Զարեհավան

Բագավան

Տանուտ

Տամբատ

Դարեվնից բերդ

Նախճավան

Կողաց-Քաղաք (Ջուր)

Քաջա-Տուն

Աշոցք

Բանակ

Բողբերդ

Սպեր

Կարին

Վաղարշավան

Վաղարշակերտ

Արամանակ

Ավնիկ

Մանազկերտ

Զարիշատ

Մաժառնկերտ

Զարեհավան

Կողբ

Երասխ

Արածանի

Ազատ Մասիս 5165 (Արարատ)

Փոքր Մասիս

Գեղամա ծով

ՎԻՐՔ

ԳՈԳԱՐԵՆ

ՏԱՅՔ

ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔ

ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ

ՍՅՈՒՆԻՔ

ԿՈՐՃԱՅՔ

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

- Մեծ Հայքի մինչև 387թ.
- Աշխարհների (նահանգների)
- Վիրքի և Աղվանքի 387-ից հետո
- Գավառների
- 338-363 թթ. Մեծ Հայքից անջատված երկրամասերի

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ

- Մայրաքաղաքներ
- Քաղաքներ
- Գյուղեր
- Ամրոցներ
- Վանքեր

ՓԱՅՏԱԿԱՐԱՆ

25 0 25 50կմ

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

Մեծ Հայքի թագավորության մինչև 387թ.

Մեծ Հայքի աշխարհների (նահանգների)

Գավառների

Կասպից ծովի մակերևույթի իջեցման հետևանքով ջրից ազատված տարածքներ

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ

ՓԱՅՏԱԿԱՐԱՆ — Աշխարհի (նահանգի) կենտրոն

Վարդանակերտ (Վարսան) — Քաղաքներ

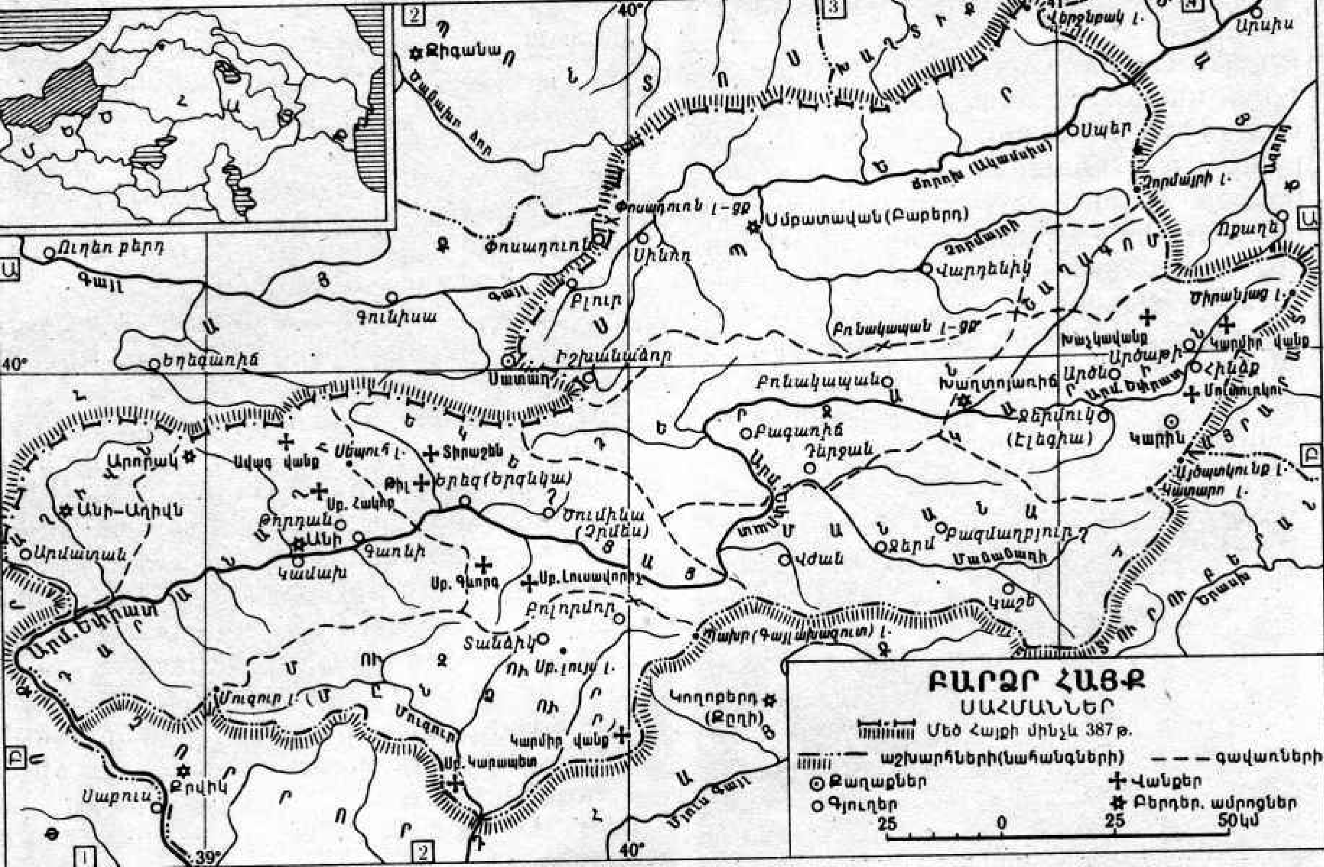
Քաղան — Այլ բնակավայրեր

Բագավան — Բագիններ

✝ — Եկեղեցիներ

Ճանապարհներ

Սևորք, Զարդոբ, Կուր, Ա Ղ Վ Ա Ն Ք, Ու Տ Ի Ք, Երասխ (Արաքս), Յոթնփորակյան բագինք, ՓԱՅՏԱԿԱՐԱՆ, Երասխի գետաբերան, Մալիան, Կուրի գետաբերան, Վարդանակերտ (Վարսան), Քաղան ռոտ, Ասլանդուզ, Նախչավան, Մ Ե Ծ Ա Ր Ա Ն Ա Ց Ա Ն Ք, Մաս, Սամբուր, Բարզենդ, Բագավան, Ատձի Բագավան, Ապարշահր, Մուսու, Քաղան, Վիսաձ, Կասպիական դրունք, Աղամ ռոտ, Սպանդարան Պերոժ, Լենքորան, Որմիզդ Պերոժ, Աստարա, Ալեվան?, Դրունք Հայոց, Վարժական, Ահարական Պ, Ատրպատական, Վասպուրական, Կասպից ծով, Մեղ?, Գեղակ, 40°, 48°

ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔ
ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ
Մեծ Հայքի մինչև 387 թ.
աշխարհների(նահանգների)
գավառների
Քաղաքներ
Գյուղեր
Վանքեր
Բերդեր. ամրոցներ
25 0 25 50կմ
40°
39°
Քիգանա
Սմբատավան(Բաբերդ)
Փոսաղուոն լ-ցք
Փոսաղուռ
Սիննո
Բլուր
Ուղեռ բերդ
Գայլ
Գունիաս
Եղեգառիճ
Սատաղ
Իշխանաձոր
Բոնակապան լ-ցք
Վարդենիք
Ճորոխ (Ակամփս)
Սպեր
Ոզադ
Տիրանյաց լ.
Կարմիր վանք
Խաչկավանք
Արծաթի
Արծն
Հինձք
Մոնասկուտ
Բոնակապան
Խաղտոյառիճ
Զերմուկ
(Էլեգիա)
Բագառիճ
Դիրջան
Կարին
Այծպտկունք լ.
Վարդենիս լ.
Արոխ
Արածանի
Բազմաղբյուր
Զերմ
Վժան
Մանածառի
Կաշե
Մեղուհ լ.
Տիրաշեն
Եկեղեց
Եկեղ(Երզնկա)
Թիլ
Ավագ վանք
Սբ. Հակոբ
Թորդան
Անի
Գառնի
Կամախ
Անի-Աղիվն
Արմատան
Արմ.Եփրատ
Արմ.Եփրատ
Սբ. Գևորգ
Սբ. Լուսավորիչ
Բոլորմոր
Տանձիկ
Սբ. Լույս լ.
Մուզուր լ.
Մուզուր
Կողոբերդ
(Քողի)
Կարմիր վանք
Սբ. Կարապետ
Սարուս
Քովիկ
Մեղրագետ
Ճորոխ
Եփրատ
Ծոփաց

ՍՅՈՒՆԻՔ (ՍԻՍԱԿԱՆ)

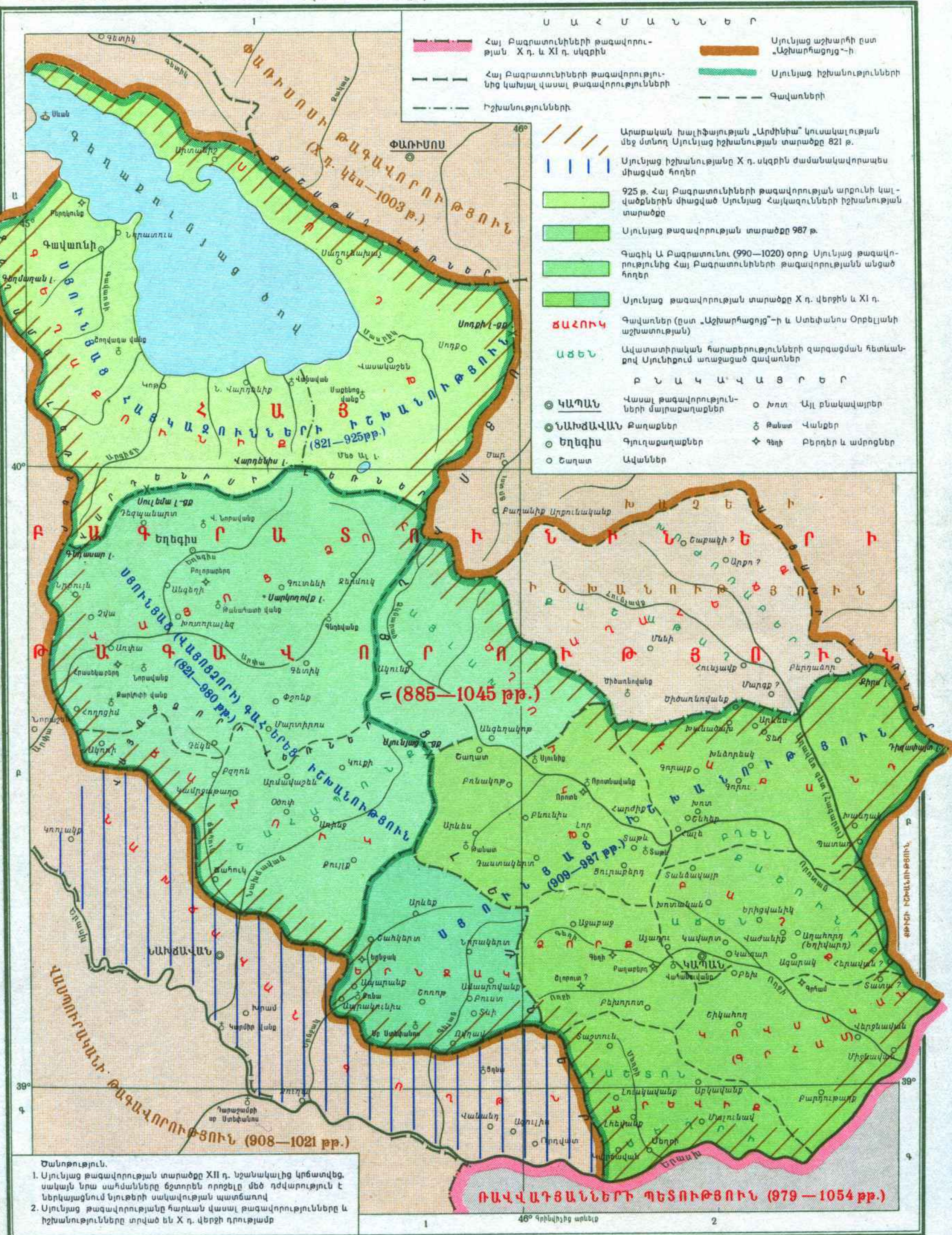

ՄԱՍՇՏԱԲ 1:1 000 000

10 0 10 20 30 կմ

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1983 թ. հուլիսին
Ստորագրվել է տպագրության 6.IV 1984

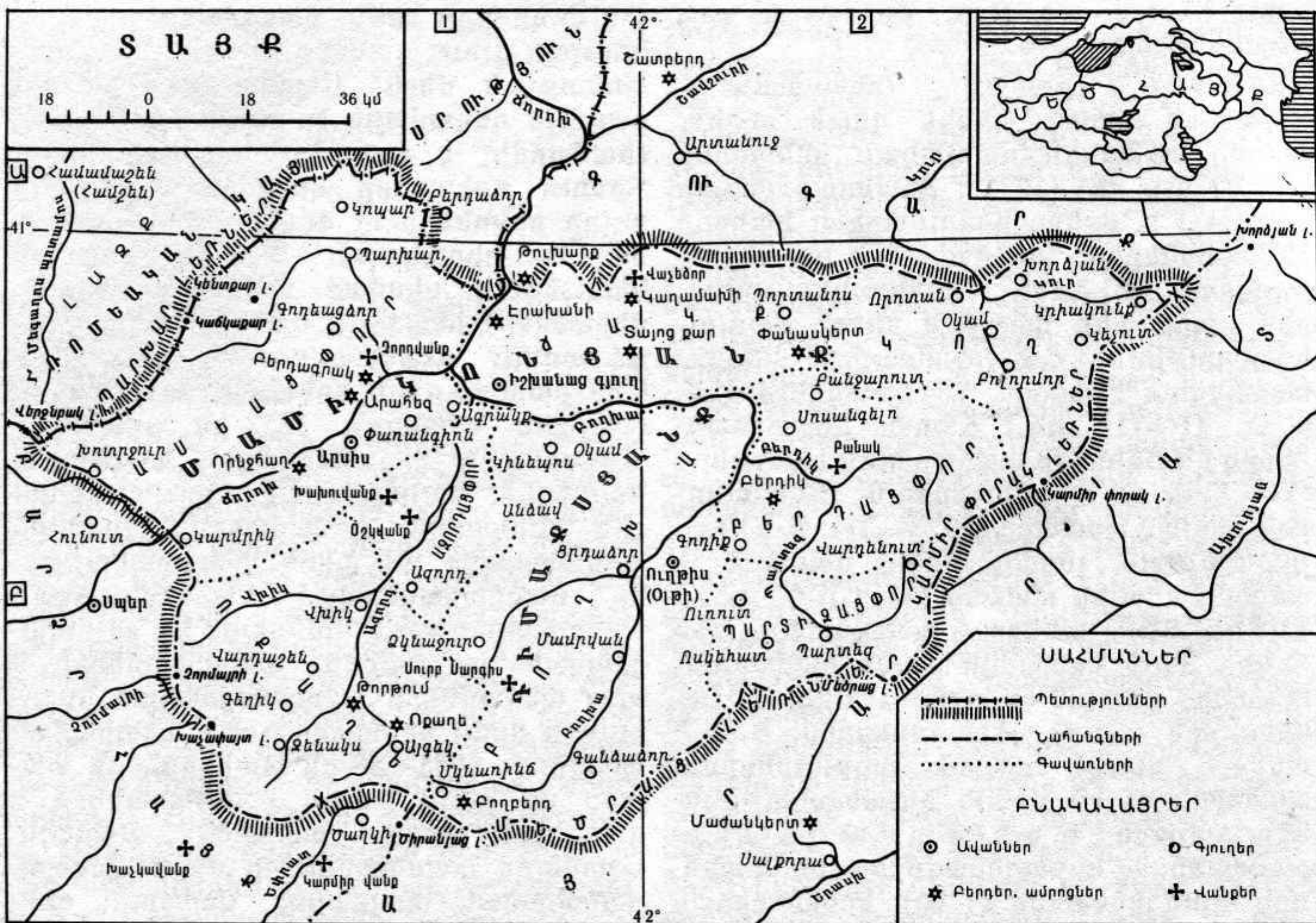
ՍՅՈՒՆՅԱՑ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆ (821—987 թթ.) ԵՎ ՍՅՈՒՆՅԱՑ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ (987—1170 թթ.)

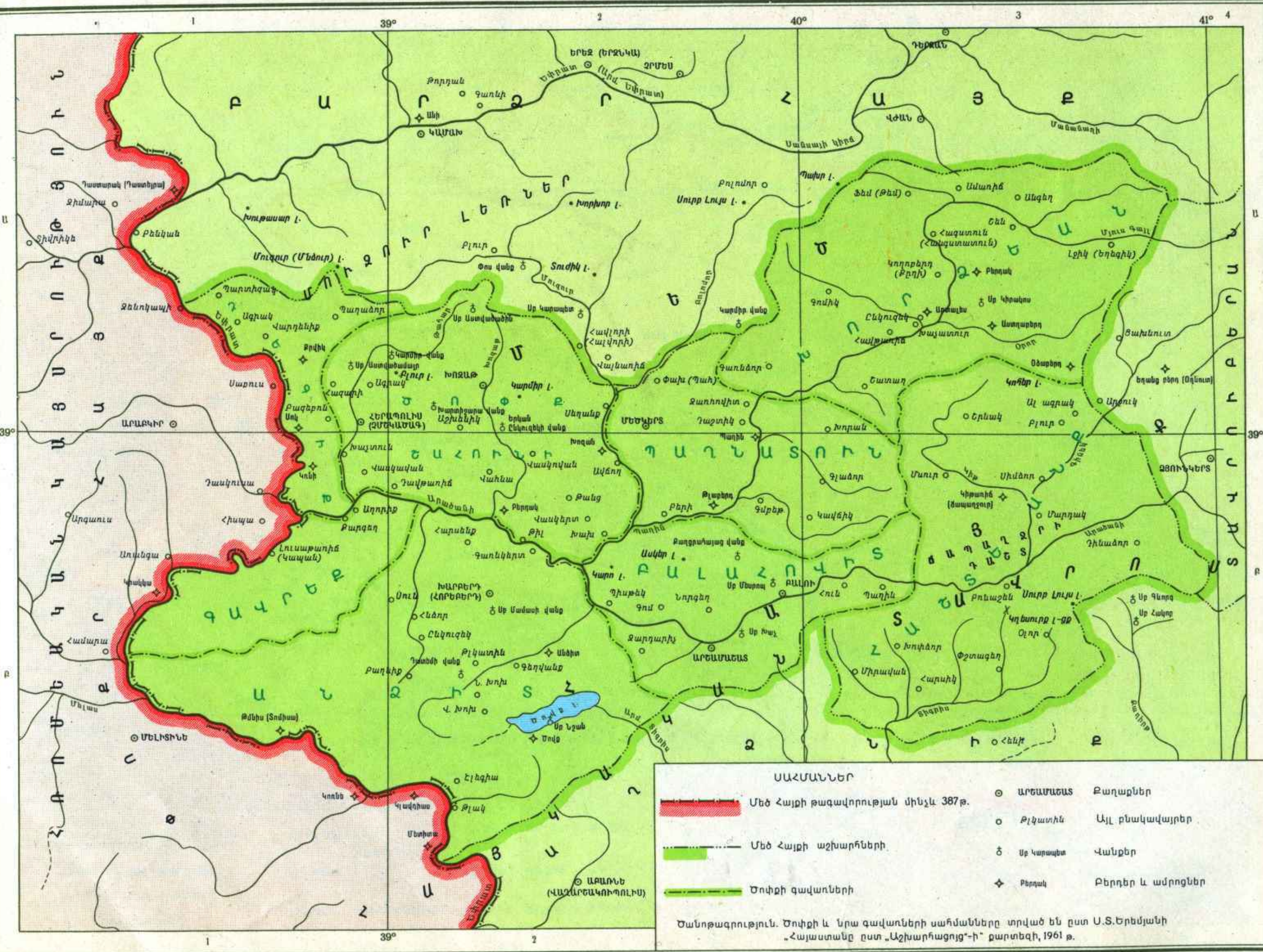
ՄԱՍՇՏԱԲ 1:1 000 000

10 0 10 20 30 կմ

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1983 թ. հուլիսին
Ստորագրվել է տպագրության 28.11.1984

ՏԱՅՔ
18 0 18 36 կմ
1
2
42°
41°
Շատբերդ
Արտանուջ
Ճորոխ
Բերդաձոր
Համամաշեն (Համշեն)
Պարխար
Թուխարք
Վաչեձոր
Կաղամախի
Էրախանի
Տայոց քար
Փանասկերտ
Որոտան
Օկամ
Կրիակունք
Կեչուտ
Բոլորմոր
Խորձյան լ.
Կուր
Իշխանաց գյուղ
Բերդագրակ
Արահեզ
Ազրանք
Բողխա
Փառանգիոն
Կինեպոս
Արսիս
Խոտրջուր
Խախուվանք
Օշկվանք
Կարմրիկ
Հունուտ
Սպեր
Անձավ
Ազորդ
Վժիկ
Ձկնաջուր
Սուրբ Սարգիս
Մամրվան
Վարդաշեն
Չորմայրի լ.
Գեղիկ
Թորթում
Այգեկ
Խաչափայտ լ.
Գանձաձոր
Բողբերդ
Տիրանյաց լ.
Կարմիր վանք
Խաչկավանք
Ուղթիս (Օլթի)
Գողիք
Բերդիկ
Բանակ
Վարդենուտ
Պարտեզ
Մեծրաց լ.
Մաժանկերտ
Կարմիր փորակ լ.
42°
ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ
Պետությունների
Նահանգների
Գավառների
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ
Ավաններ
Գյուղեր
Բերդեր, ամրոցներ
Վանքեր

ՄԱՍՇՏԱԲ 1:1 250 000

12,5 0 12,5 25 37,5 կմ

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1979 թ. օգոստոսին
Ստորագրվել է տպագրության 20.XI.1979

ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ

15 0 15կմ

ՎԱՂԱՐՇԱԿԵՐՏ
ՄԱՆԱԶԿԵՐՏ
ԶԱՐԻՇԱՏ
ԽԼԱԹ
ՑՈՒՆԿԵՐՏ
ՄՈՒՇ
ՏԻՐԱԿԱՏԱՐ
ԴԱՏՎԱՆ
ԲԱՂԵՇ (ԲԻԹԼԻՍ)
ՎԱՆ

Ավնիկ
Մարդաղի
Հավճիչ
Խնուս
Մեծամոր
Ցախնուտ
Օղնուտ (Եղնուտ)
Բագվան
Երիզա
Ձոնակ
Կուառս
Հողեանք
Գլակավանք (Սբ Կարապետ)
Աշտիշատ
Ողական
Տումբ
Բերդ
Սբ Մեսրոպ վ.
Հացեկ
Մաք Դանիելի վ.
Սբ Աղբերիկ վ.
Եղեգերդ
Սասնոյանք
Սանասուն
Խութ (Խոյթ)
Մարութասար լ.
Ամլորդու վ.
Նեմրութ (Նեբրովթ) լ.
Գրգուռ լ.
Սիփան (Նեխ Մասիք) լ.
Նազիկ լ.
Մեծքի
Թեղուտ
Արծկե
Արծկե կղ.
Արճեշ
Ամյուկ
Առնեն լ.
Ադի
Ադի լ.
Ծաղկեո լ.
Ծումբ
Թեղրակ
Սբ Ներսես վ.
Դալարիկ
Սբ Դանիելի վ.
Խաչան լ.
Հայկաշեն
Լիմ կղ.
Աղթամար կղ.
Կտուց կղ.
Առտեր կղ.
Կավաշ
Արտոս լ.
Նպատ լ.
Հայք
Վարագ լ.
Արճակ լ.
Մարմետ
Արածանի
Մեղրագետ
Բաղեշ
Ձորա պահակ լ.-ցը

ԾՈՎ ԲԶՆՈՒՆԵԱՑ

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

Նահանգների

Գավառների

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ

ՄՈՒՇ — Քաղաքներ

Արճեշ — Ավաններ

Հացեկ — Այլ բնակավայրեր

Ձոնակ — Բերդեր, ամրոցներ

Աշտիշատ — Վանքեր

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ
25 0 25 50 կմ
1
2
3
Ա
Բ
Զարեհավան
Դարոնից բերդ
Թոնրակ լ.
Գառնի ձոր լ-քը
Մակու
Հացյունս
Մարավան
Նախճավան
Ճահուկ
Շահապոնք
Երնջակ
Սյունիք
Ծոփք
Ծոփ
Նակորզան
Բաղաբերդ
Սբ Թադեոսի վանք
Զարիշատ
Արճեշ
Առեստավան
Սիփան (Նեխ Մասիք) լ.
Արծկե
Ամյուկ
Թոռնավան
Ավարայր
Զուղա
Ոսկիողա
Մարակերտ
Ճուաշոտ
Արճիշակ
Արճիշակ լիճ
Զարավանդ
Մաղխազան
Ֆեռոտակ
Նուարսակ
Հեր
ՎԱՆ
Վարագ լ.
Կոտորոց բերդ
Արտաշիսեան (Արտավանեան)
Բաքրան, Բակուրակերտ (Փիլադելփիա)
Մարանդ
Հայոց
Գուկանց
Մանակերտ
Արտոսս լ.
Զորանիր
Առնա
Զարեհավան
Կանգավար
Արեբանոս
Մոկս
Միջա
Առնոս լ.
Սբ Բարդուղիմեոսի վանք
Համամակերտ
Տամբեր
Գազրիկ
Արզի
Ական լ.
Ականիս
Զոել
Կորճեաց լ-քը
Նախճավան
Թավրիզ
Դրունք Հայոց
Հաշտասար լ.
Քարտեզում թվերով նշված են հետևյալ գավառները.
1 Բոգունիք
2 Պալունիք
3 Արտաշիսեան
4 Գուկանք
5 Առնոյոտն
6 Վարաժնունիք
ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ
Պետությունների
Նահանգների
Գավառների
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ
Մեծ քաղաքներ
Այլ քաղաքներ
Ավաններ
Գյուղեր
Բերդեր, ամրոցներ
Վանքեր
Ծանոթագրություն. Նույնանուն կենտրոններով գավառների անվանումները քարտեզում չեն նշված

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ (908—1021 թթ.)

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

- Պետությունների
- Հայ Բագրատունիների թագավորության և նրա վասալների 908 թ.
- Շիրակի (Անիի) Բագրատունիներին ենթակա թագավորությունների և իշխանությունների
- Վասպուրականի թագավորության 1021 թ.
- Սյունիքի թագավորության 987 թ. (կազմավորման սկիզբը)—XI դ. սկիզբ
- Վասպուրականի թագավորներին (Արծրունիներին) ենթակա իշխանությունների
- Տայքի կյուրապաղատ Դավիթ Բագրատունու ավատական տիրույթների 979—1001 թթ.

- Վասպուրականի թագավորության տարածքը X դ. 1-ին կեսին
- Անիի Բագրատունիների թագավորությանը միացված տարածքները Գագիկ Ա-ի օրոք 1001 թ.
- Վասպուրականի թագավորությանը միացված տարածքները 1001 թ.
- Վասպուրականի թագավորության կորցրած տարածքները X դ. 2-րդ կեսին և XI դ. սկզբին
- Շիրակի Բագրատունիների՝ «Հայոց և վրաց շահնշահերի» տարածքները X դ. 1-ին կեսին
- Հայ Բագրատունիներից կախման մեջ գտնվող արաբական ամիրայությունների տարածքները

- Վան, Խլաթ, Ոստան — Քաղաքներ
- Անեստ — Այլ բնակավայրեր
- Նկան — Բերդեր և ամրոցներ
- Սբ Խաչ — Վանքեր

Ընդգծումով առանձնացված են.
- մայրաքաղաքները
- ավատական տիրույթների կենտրոնները

- ԿՈՐԴՈՒՔ — Պատմական մարզեր
- ԱՂԲԱԿ — Գավառներ
- Առևտրական ճանապարհներ

1 թվանշանով քարտեզում նշված է Սաջյանների, Սալարյանների և Ռավվադյանների տերությունների տարածքը

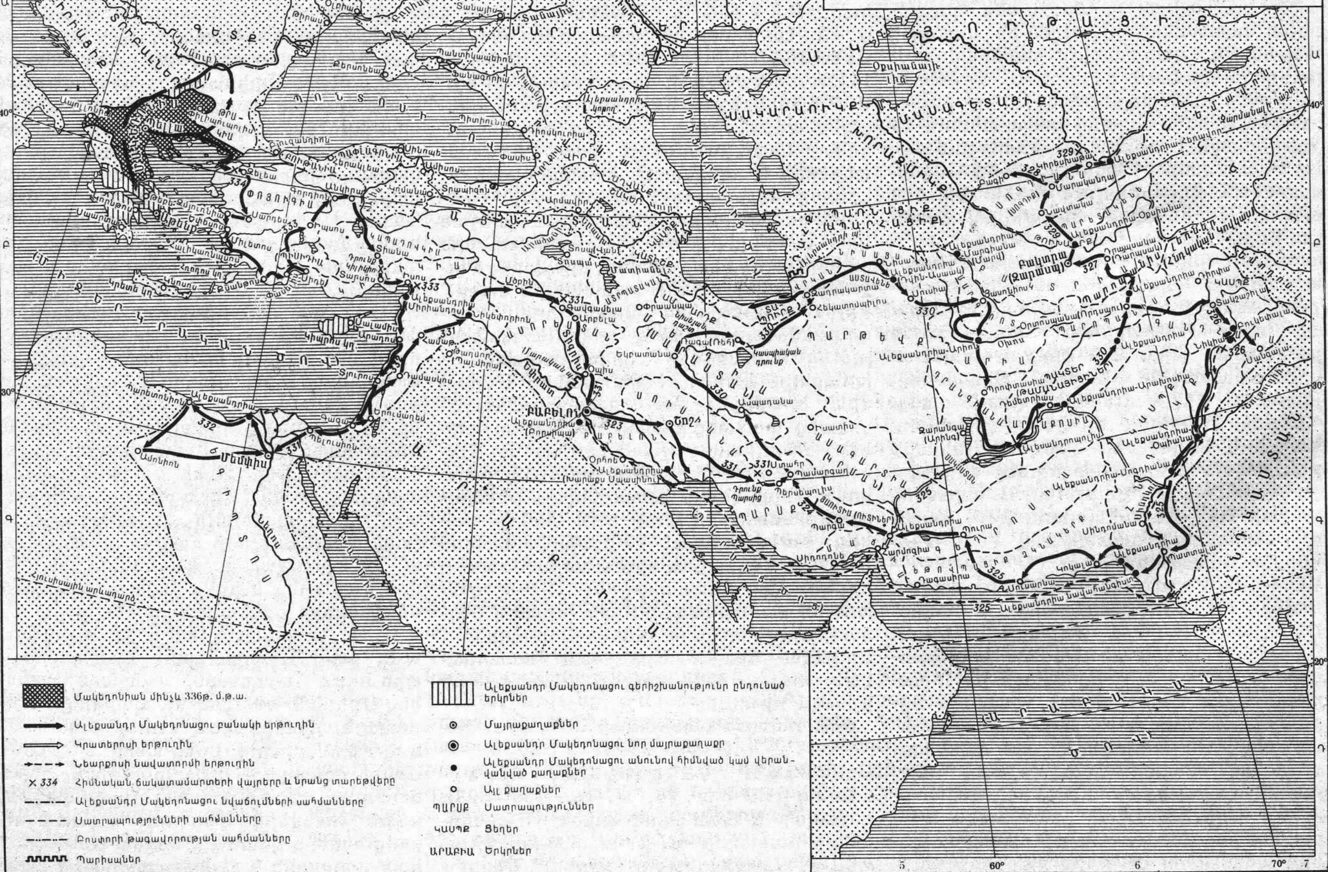
ՄԱՍՇՏԱԲ 1:2 500 000

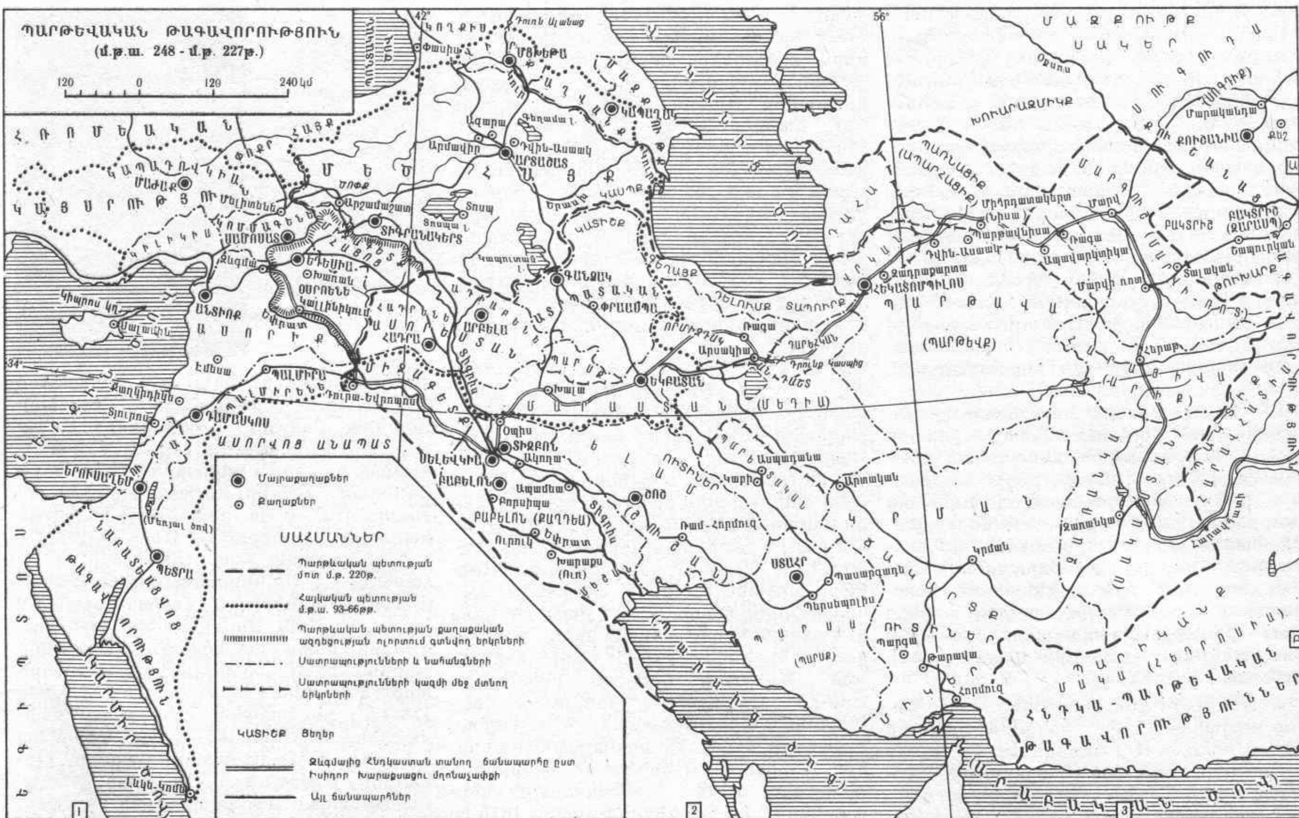
25 0 25 50 75 կմ

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1984 թ. հունիսին
Ստորագրվել է տպագրության 16.X.1984թ.

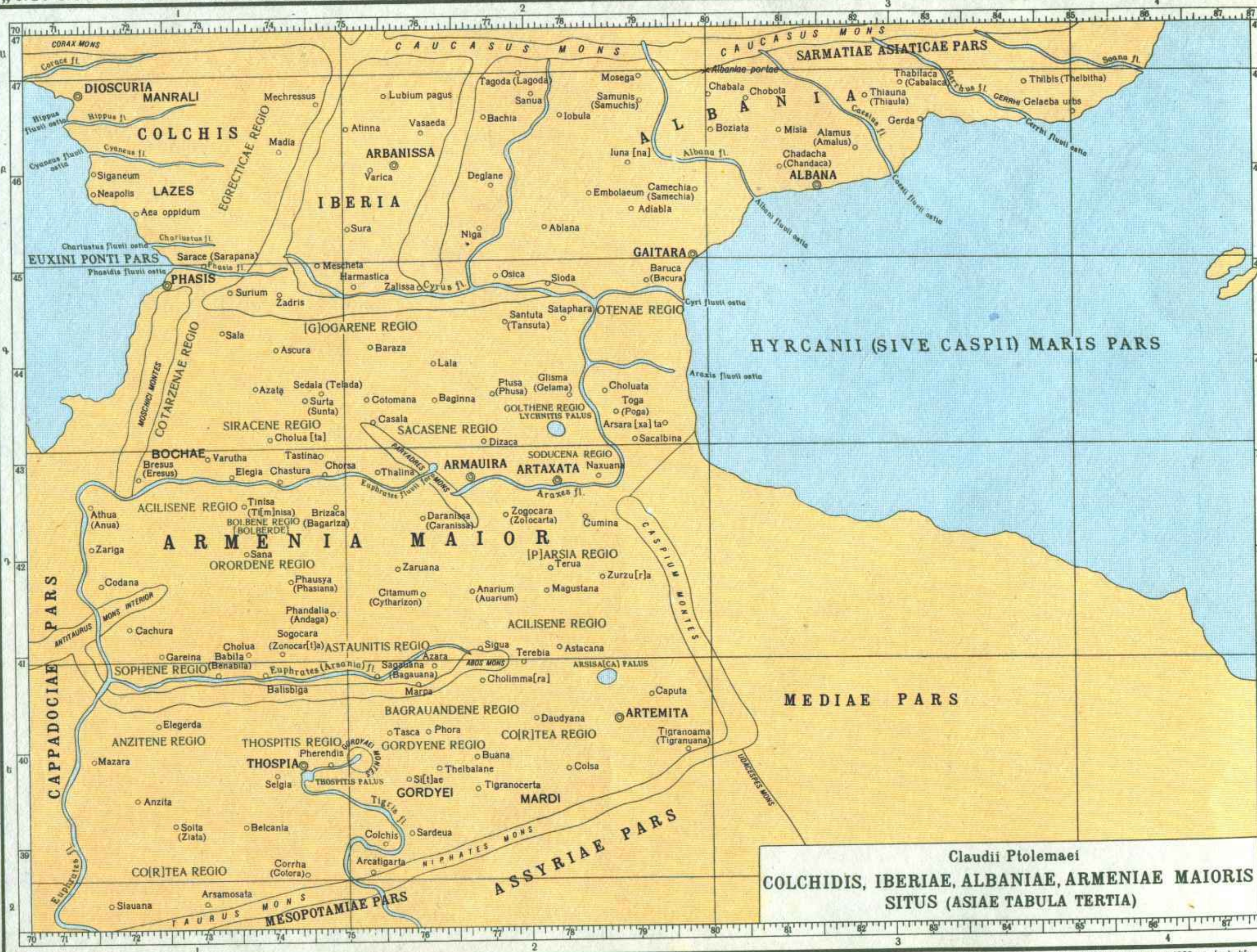
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄԱԿԵԴՈՆԱՑՈՒ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

120 0 120 240 360 կմ

ՊԱՐԹԵՎԱԿԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ
(մ.թ.ա. 248 - մ.թ. 227թ.)
120 0 120 240 կմ
Մայրաքաղաքներ
Քաղաքներ
ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ
Պարթևական պետության մոտ մ.թ. 220թ.
Հայկական պետության մ.թ.ա. 93-66թթ.
Պարթևական պետության քաղաքական ազդեցության ոլորտում գտնվող երկրների
Սատրապությունների և նահանգների
Սատրապությունների կազմի մեջ մտնող երկրների
ԿԱՏԻՇՔ Ցեղեր
Զևգմայից Հնդկաստան տանող ճանապարհը ըստ Իսիդոր Խարաքսացու մղոնաչափքի
Այլ ճանապարհներ
ՄՑԽԵԹԱ
ԿԱՊԱՂԱԿ
ԱՐՏԱՇԱՏ
Արմավիր
Դվին-Աստակ
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ
ՍԱՄՈՍԱՏ
ԵԴԵՍԻԱ
ԱՆՏԻՈՔ
ՄԱԺԱՔ
ԳԱՆՁԱԿ
ՓՐԱԱՍՊԱ
ԱՐԲԵԼԱ
ՀԱՏՐԱ
ԷԿԲԱՏԱՆ
ՊԱԼՄԻՐԱ
ԴԱՄԱՍԿՈՍ
ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ
ՊԵՏՐԱ
ՏԻԶԲՈՆ
ՍԵԼԵՎԿԻԱ
ԲԱԲԵԼՈՆ
Օպիս
Ակրդա
Ապամեա
Բորսիպա
ԲԱԲԵԼՈՆ (ՔԱՂԴԵԱ)
Եփրատ
Տիգրիս
Ուրուկ
Խարաքս (Ուռ)
ՇՈՒՇ
ՍՏԱԽՐ
Պասարգադներ
Պերսեպոլիս
Կրման
Հորմուզ
ՀԵԿԱՏՈՄՊԻԼՈՍ
Մարվ
Հերաթ
Մարականդա
ԲԱԿՏՐԻԱ (ԶԱՐԻԱՍՊ)
ԱՍՈՐՎՈՑ ԱՆԱՊԱՏ
ԿԱՏԻՇՔ
ՊԱՐԹԱՎԱ (ՊԱՐԹԵՎՔ)
ԽՈՒԱՐԱԶՄԻԿՔ
Ն Ա Բ Ա Տ Ե Ա Ց Ի Ց
Ե Ր Ի Տ Ր Ե Ա Ն Ծ Ո Վ
1
2
3

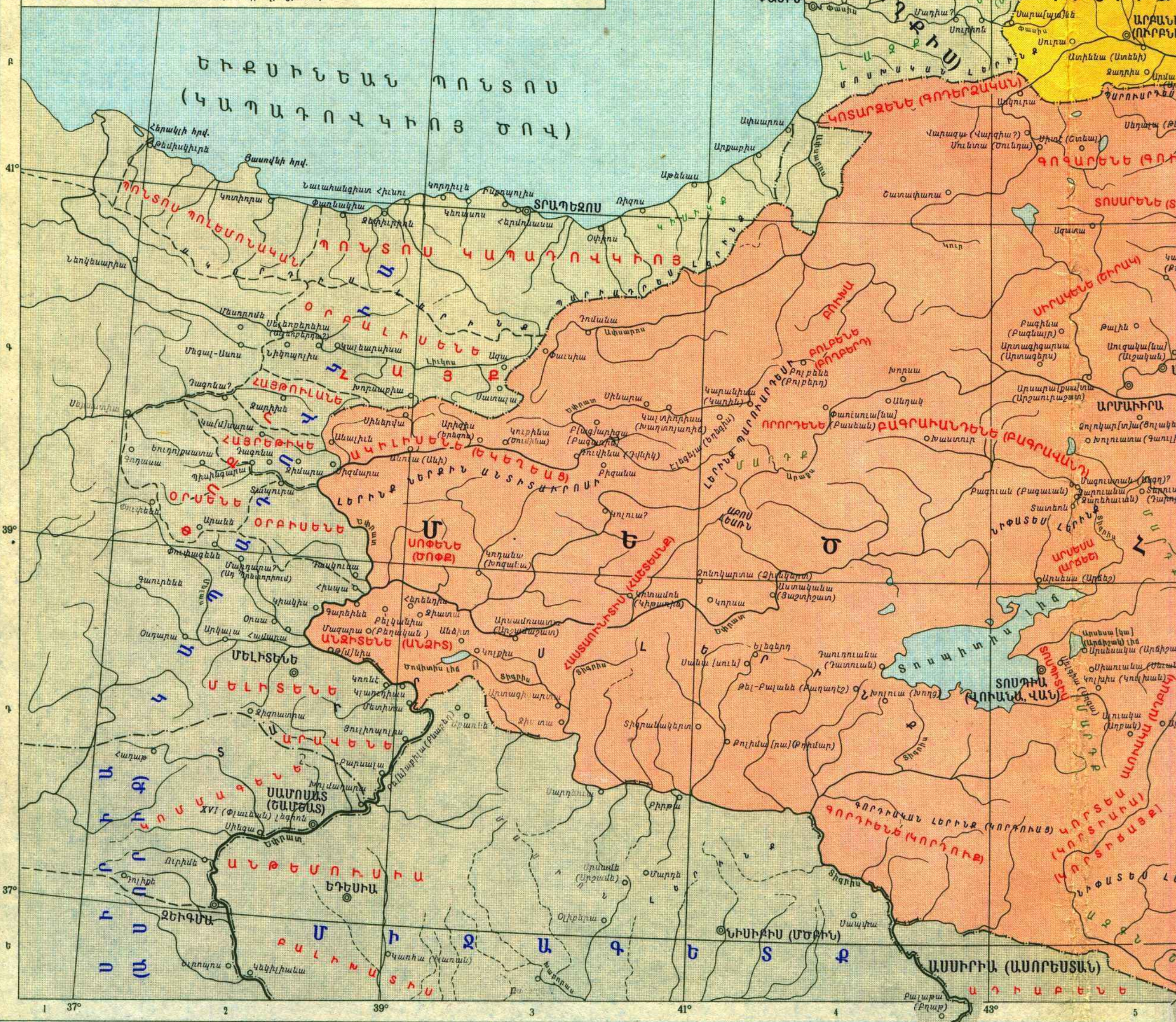
„ԱՍԻԱՅԻ ԵՐՐՈՐԴ ՔԱՐՏԵԶԸ" ԸՍՏ ՊՏՂՈՄԵՈՍԻ (պտղոմեոսյան քարտեզագրական հիմքի վրա)

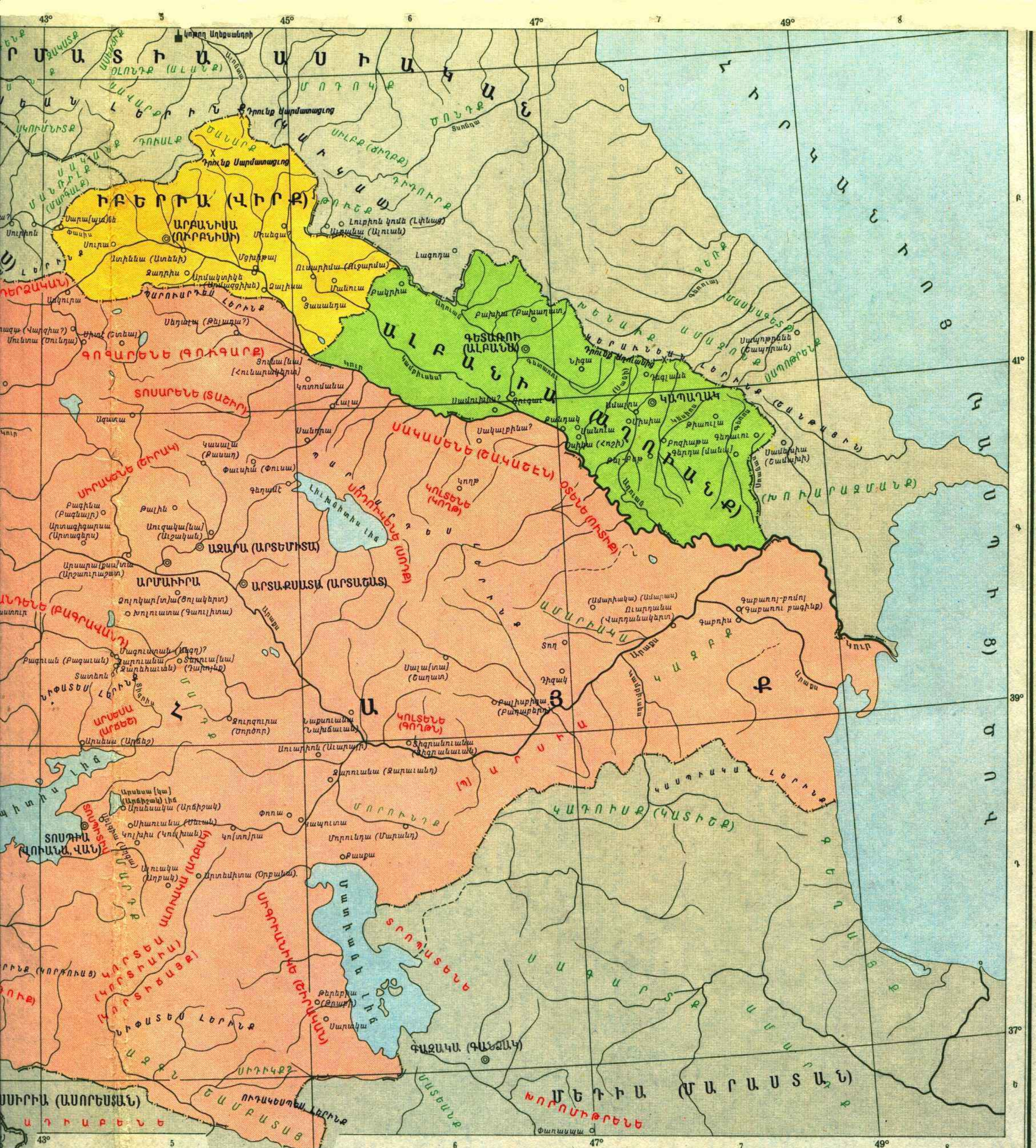
Քարտեզը վերականգնել է ՀՍՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս Ս.Տ. Երեմյանը

Քարտեզը ձևավորվել է 1982 թ. մայիսին
Ստորագրվել է տպագրության 19.X.1982 թ.

ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ		ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ	
—·—·—	Պետությունների և երկրների	◎	Մայրաքաղաքներ և խոշոր քաղաքներ
—·—·—	Հռոմեական պրովինցիաների	○	Այլ բնակավայրեր
— — —	Հռոմեական պրովինցիաների մարզերի, Փոքր Հայքի գավառների		
ԱԼԲԱՆԻԱ (ԱՂՈՒԱՆՔ)	Պետություններ	ՄԵԼԻՏԵՆԵ	Նահանգներ և գավառներ
ԱՍՍԻՐԻԱ (ԱՍՈՐԵՍՏԱՆ)	Երկրներ	ՄԱՏԵԱՆՔ	Ցեղեր
ՍԻՐԻԱ (ԱՍՈՐԻՔ)	Հռոմեական պրովինցիաներ		

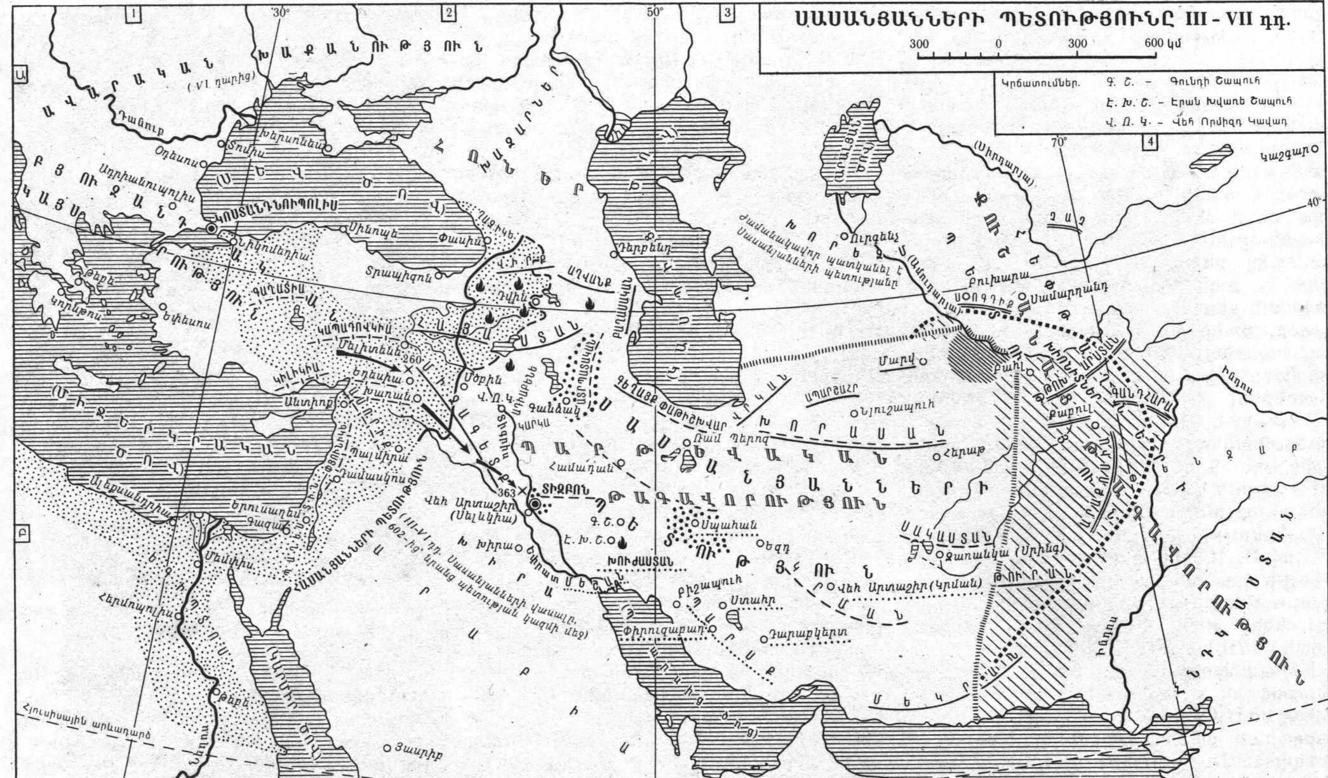
Քարտեզը վերականգնել է ՀՍՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս Ս.Տ. Երեմյանը

ՄԱՍՇՏԱԲ 1:3 500 000

0 35 70 105 կմ

Քարտեզը կազմվել և ձևավորվել է 1982 թ. հունիսին
Ստորագրվել է տպագրության 19.X 1982 թ.

○ Ստախր
ՄԵՇԱՆ — Արտաշիր I-ի նվաճած քաղաքներն ու մարզերը առ 224թ.

ՓԱՏԻՇԽՎԱՐ — Իրանի մարզերը, որոնք միավորել է Արտաշիր I-ը 224թ. հետո

ԱՊԱՐՇԱՀՐ — Երկրներ, որոնք նվաճվել են Շապուհ I-ի օրոք

ՍՈԳԴԻՔ — Քուշանաց թագավորության մարզերը, որոնք ճանաչել են Շապուհ I-ի գերիշխանությունը

ԳԱՂԱՏԻԱ — Հռոմեական կայսրության տարածքները, որոնք ժամանակավորապես գրավել են Շապուհ I-ի զորքերը

Հուլիանոս կայսեր արշավանքը

× 260 — Սասանյանների և Հռոմի միջև տեղի ունեցած կարևորագույն ճակատամարտերի վայրերն ու տարեթվերը

387թ. պայմանագրով (հաստատվել է V-VI դդ. պայմանագրերով) Սասանյանների պետության և Հռոմեական կայսրության սահմանը

591թ. պայմանագրով (հաստատվել է 629թ. պայմանագրով) Սասանյանների պետության և Բյուզանդական կայսրության սահմանը

Շապուհ II-ի օրոք Սասանյանների նվաճած Քուշանաց իշխանությունների տարածքները

Սասանյանների պետության արևելյան սահմանը V դ.

ԽԱԶԱՐՆԵՐ — Ցեղեր, որոնց դեմ պայքար են մղել Սասանյանները

Հեփթաղներին Սասանյանների զիջած տարածքը, Պերոզի անհաջող արշավանքներից և մահից հետո (484թ.)

Խոսրով I-ի օրոք նվաճված (558-568թթ.) և VI դ. վերջին - VII դ. առաջին կեսին աստիճանաբար կորցրած տարածքները

Սասանյանների նվաճած տարածքները Խոսրով II-ի օրոք (602-622թթ.)

Հակասասանյան խոշոր ելույթների շրջանները

Կարևորագույն շրջաններ, որտեղ մազդակյաններն ունեին մեծ ազդեցություն

Armenian Soviet Encyclopedia Volume and Page Information for Selected Maps

All maps are the work of S.T. Eremyan, unless otherwise indicated.

Volume 1 (Erevan, 1974)

Adiabene, p. 73.
Alexander's Realm, p. 154.
Aghdznik', p. 258.
Aghuank', p. 264.
Ayrarat, p. 353.

Volume 2 (Erevan, 1976)

Artaxiads, p. 41.
Arsacids, p. 112.
Arts'ax, p. 150.
Bagratid Kingdom, p. 200.
Upper Armenia (*Bardzr Hayk'*), p. 322.

Armenian Highlands and Neighboring Lands in the Bronze Age, before p. 505. E'. V. Xanzadyan, cartographer.

Volume 3 (Erevan, 1977)

Gugark', p. 241.
Zak'arid Armenia at the Beginning of the 13th Century, p. 680.

Volume 5 (Erevan, 1979)

Kingdom of Tsop'k'-Commagene, p. 140. B. H. Harut'yunyan, cartographer.
Tsop'k', p. 144. B. H. Harut'yunyan, cartographer.
Curopalate of Tayk' (962-1001), p. 145.
Cilician Armenian State (1080-1375), p. 424. B. H. Harut'yunyan, cartographer.
Kyurikyan (Kiwrikean) Kingdom, p. 493.

Volume 7 (Erevan, 1981)

Marzpan Armenia and Neighboring Countries (387-628), before p. 321. B. H. Harut'yunyan, cartographer.
Greater Armenia according to the *Ashxarats'oyts'* [7th century Armenian geographical work], before p. 321.

Volume 9 (Erevan, 1981)

The Parthian Kingdom (248 B.C.E.-277 C.E.), p. 198.
Ptolemy's Tabula III Asiae, p. 416. Reconstructed by S.T. Eremyan.
Ptolemy's data superimposed on an accurate map of Asia Minor, p. 416.

Volume 10 (Erevan, 1981)

Sasanian State (3-7th Centuries) p, 194. B. H. Harut'yunyan, cartographer.
The Principality of Siwnik' (821-987) and the Kingdom of Siwnik' (987-1170), pp. 480-481. B. H. Harut'yunyan, cartographer.

Volume 11 (Erevan, 1985)

Vaspurakan, p. 295.
The Kingdom of Vaspurakan, p. 320.
The District of Tayk', p. 560.

Volume 12 (Erevan, 1986)

The District of Turuberan, p. 133.
Urartu, p. 277. M. A. Katvalyan, cartographer.
The District of P'aytakaran, p. 302. B. H. Harut'yunyan, cartographer.
Armenia Minor (*P'ok'r Hayk'*) 3rd Century B.C.E-4th Century C.E., p. 368. B. H. Harut'yunyan, cartographer.
